

आघाडीचे दोन उमेदवार विजयी

मुंबई : विधानपरिषदेच्या ११ जागांसाठी झालेल्या निवडणुकीत महायुतीचे सर्व ९ उमेदवार निवडून आले आहेत. महाविकास आघाडीचे दोन उमेदवार विजयी झाले आहेत. विधानपरिषद निवडणुकीत विजयी होण्यासाठी २३ मतांचा कोटा होता. चार वाजता एकूण २७४ आमदारांचे मतदान पूर्ण झाले. यानंतर निवडणूक आयोगाची परवानगी घेऊन मतमोजणीला सुरुवात झाली. भाजपच्या अमित गोरखे यांच्या मतपत्रिकेवर इंग्रजी आकडा चुकीच्या पद्धतीने लिहिल्यामुळे वाद निर्माण झाला, तर आणखी एका मतपत्रिकेवर दोन उमेदवारांना पहिल्याच पसंतीचे मत दिल्याने ते मत बाद ठरले.

कृषीवल

रायगड, शनिवार, दि. १३ जुलै २०२४

किंमत ४ ₹

Dyanvardhini Education Society's
MUMBAI COLLEGE OF HOTEL MANAGEMENT
AND CATERING TECHNOLOGY ALIBAG

LIMITED SEATS AVAILABLE

DEGREE / DIPLOMA / CERTIFICATE
COURSES
IN HOTEL MANAGEMENT &
FASHION DESIGNING

100% Placement Assistance*

ENROLL TODAY

www.mumbaicollege.com
Pimpalbat Alibag 402201 +91 96236 48916

बहीण सरकारची, दमघाक प्रशासनाची

योजनेच्या पूर्ततेपेक्षा सत्तेच्या स्वप्नपूर्तीकडे सरकारचे लक्ष

निवडणुका समोर ठेवून जाहीर केली योजना

कार्ल्यात खून दोन आरोपींना अटक

। अलिबाग । प्रतिनिधी ।
उसने घेतलेले पैसे परत दिले नाही. त्याचा राग धरून आरोपीने कार्ले येथील एका इसमाला बेदम मारहाण केली. त्यामध्ये त्याचा मृत्यू झाला. याप्रकरणी अलिबाग पोलीस ठाण्यात मारेकऱ्यांविरुद्धात गुन्हा दाखल करण्यात आला असून त्यांना अटक केली आहे.

गिरीश कृष्णा पाटील (४४) असे या मृत व्यक्तीचे नाव आहे. हा इसम कार्ले येथील रहिवासी आहे. त्यांनी पोयनाड येथील राजश्री जयस्वाल यांच्याकडून वीस हजार रुपये उसने पैसे घेतले होते. ही रक्कम परत दिली नसल्याचा राग धरून जयस्वाल यांच्यासह चौघेजण २९ जून रोजी सायंकाळी पाटील यांच्या घरात घुसले. त्यावेळी झालेल्या वादात आरोपींनी गिरीश पाटील यांना बेदम मारहाण केली. त्यानंतर गावातील पाटील आळीत जाणाऱ्या रस्त्यावर पुलाच्या बाजूला सदानंद पाटील यांच्या घरासमोर आणून पाटील यांच्या डोक्यावर विटेने हल्ला करून त्यांना गंभीर जखमी केले. यामध्ये गिरीश पाटील यांना गंभीर दुखापत झाल्याने त्यांचा मृत्यू झाला. याप्रकरणी आरोपी जयश्री जयस्वाल, योगेश मोहते, योगेश सहाणी यांच्याविरुद्धात गुन्हा दाखल केला असून त्यांना अटक केली आहे. या गुन्ह्यात एका अल्पवयीन मुलाचादेखील सहभाग असल्याची माहिती समोर येत आहे. या गुन्ह्याचा तपास पोलीस निरीक्षक किशोर साठे करित आहेत.

आविष्कार देसाई । रायगड ।
विधानसभा निवडणुकीच्या काही महिने आधी शिंदे सरकारने 'मुख्यमंत्री माझी लाडकी बहीण' योजना लागू केली आहे. मध्यप्रदेशमध्ये अशा योजनेमुळे तेथे शिवराज सिंह यांचे सरकार आले. त्यामुळे महाराष्ट्रात माझी लाडकी बहीण या योजनेच्या माध्यमातून महायुतीला पुन्हा सत्तेची स्वप्न पडत आहेत. या स्वप्नपूर्तीसाठी त्यांनी राज्यातील प्रशासनाला या कामाला जुंपले आहे. जिल्हा प्रशासनावर या योजनेमुळे कमालीचा ताण आलेला आहे. मात्र कोणताच अधिकारी ते दाखवण्यास तयार नसल्याचे चित्र दिसत आहे.

महायुतीला सपाटून मार खावा लागला. महाविकास आघाडीने लोकसभेच्या निवडणुकीत सर्वाधिक ३१ जागा जिंकल्या आहेत. राज्यात फोडा-फोडीचे राजकारण केल्याने भाजपा, शिवसेना शिंदे गट आणि राष्ट्रवादी काँग्रेस अजित पवार गट यांची पत घसरल्यानेच त्यांना पराभवाचा सामना करावा लागला हे काही लपून राहिलेले नाही. जनतेमधून पर्यायाने मतदारांमधून गेलेली पत मिळविण्यासाठी सरकार विविध योजनांच्या माध्यमातून मतदारांना चुचकारण्याचा प्रयत्न करत असल्याचा आरोप विरोधकांनी सुरुवातीपासूनच केला आहे. विधानसभेच्या निवडणुका सप्टेंबर-ऑक्टोबर महिन्यात लागण्याची दाट शक्यता आहे. त्यामुळे सर्वच राजकीय पक्ष कामाला लागले आहेत. विधानसभेच्या निवडणुकीबाबत आतापासूनच रणनीती आखण्यास सुरुवात केली आहे. विरोधक चांगलेच

जिल्हाधिकार्यांचे आदेश राज्यातील महिलांच्या सक्षमीकरणसाठी, आर्थिक स्वातंत्र्य, त्यांचे आरोग्य, पोषणात सुधारणेसाठी आणि बळकटीकरणसाठी राज्य शासनाने 'मुख्यमंत्री-माझी लाडकी बहीण' ही महत्वाकांक्षी योजना सुरु केली आहे. ही योजना ऐतिहासिक योजना असून या योजनेची जिल्ह्यात प्रभावीपणे अंमलबजावणी करावी, असे निर्देश जिल्हाधिकारी किशन जावळे यांनी दिले.

आजचा अग्रलेख

जिकडे-तिकडे कीड

वे।घ।क

त्रिशूली नदीत दोन बस बुडाल्या

नेपाळ : नेपाळमधील चितवन परिसरात भूखंडलानंतर दोन बस त्रिशूली नदीत वाहून गेल्याने सात भारतीय नागरिकांसह किमान ६५ लोक बेपत्ता आहेत. काठमांडूहून निघालेली एंजल बस आणि गौरकडे जाणारी गणपती डिलक्स बसचा शुक्रवारी पहाटे अपघात झाला. नारायणघाट-मुग्लिंग रस्त्यालागत सिमलताल परिसरात दरड कोसळल्याने प्रवाशांसह दोन्ही बस नदीत वाहून गेल्या. एंजल बसमध्ये २४ तर गणपती डिलक्समध्ये ४१ जण होते, असे पोलिसांनी सांगितले. गौरकडे जाणाऱ्या बसमधील तीन प्रवासी वाहनातून उडी मारून पळून जाण्यात यशस्वी झाले, असे अहवालात म्हटले आहे. चितवनचे मुख्य जिल्हा अधिकारी इंद्रदेव यादव यांनी सांगितले की, बचावकार्य सुरु असून, भूखंडलनाचा दिगारा हटवला जात आहे.

सेझच्या जमिनी शेतकऱ्यांना परत देण्यासाठी प्रयत्नशील

। उरण । वार्ताहर ।
विशेष आर्थिक क्षेत्रासाठी संपादित झालेल्या जमिनी परत मिळण्याची शेतकऱ्यांची आशा पल्लवित झाली आहे. उरण, पेण आणि पनवेल या तालुक्यांमधील शेतकऱ्यांचा शासन दरबारी प्रलंबित अडणारा प्रश्न मार्गी लावण्यासाठी राष्ट्रवादीचे नेते शरद पवार यांनी पुढाकार घेतला आहे. सेझग्रस्त शेतकरी चळवळ संघटनेच्या शिष्टमंडळाने शरद पवार यांची भेट घेऊन आपली व्यथा मांडली.

शरद पवार यांचे आश्वासन

शेतकऱ्यांच्या शिष्टमंडळाबरोबर झालेल्या सकारात्मक चर्चेनंतर शासन दरबारी शेतकऱ्यांच्या जमिनी परत मिळवून देण्यासाठी सर्वोत्तम प्रयत्न करणार असल्याचे आश्वासन शरद पवार यांनी दिले आहे.

यशवंतराव चव्हाण सेंटर मुंबई येथे उरण, पेण, पनवेल तालुक्यातील मे. मुंबई इंटोप्रेटिड एसईझेड लि. या कंपनीला मुंबई कुळवहिवट आणि शेतजमिन अधिनियम १९४८ चे कलम ६३/१अ अनुसार विशेष आर्थिक क्षेत्र (सेझ) पान २ वर

चौल बायपासला झाड कोसळले

। अलिबाग । प्रतिनिधी ।
चौल बायपास रस्त्यावरील झाड शुक्रवारी सकाळी उन्मळून पडले. त्याठिकाणी कोणीही नसल्याने सुदैवाने मोठी जीवितहानी टळली. मात्र वाहतुकीवर त्याचा परिणाम झाला होता. मात्र स्थानिकांच्या मदतीने झाडांच्या फांडा तोडून रस्ता वाहतुकीला मोकळा करण्यात आला.

रायगड जिल्हामध्ये गेल्या दोन दिवसांपासून सुरु असलेल्या पावसाने जिल्ह्यात धुमाकूळ घातला आहे. शुक्रवारी रात्री पाऊन सुरु असलेल्या पावसामुळे चौल बायपास येथील भले मोठे झाड रस्त्यातच कोसळले. त्यामुळे या मार्गावरील वाहतूक अन्य मार्गावरून वळविण्यात आली

केजरीवालांना अंतरिम जामीन

। नवी दिल्ली । वृत्तसंस्था ।
दिल्ली मध्यधोरण घोटाल्यामध्ये ईडीकडून सुरु असलेल्या कारवाईमध्ये दिल्लीचे मुख्यमंत्री अरविंद केजरीवाल यांना मोठा दिलासा मिळाला आहे. कोर्टाने त्यांना अंतरिम जामीन मंजूर केला आहे. तर त्यांच्या अटकला आडवा देणारी याचिका मोठ्या खंडपीठाकडे पाठवण्यात आली आहे. केजरीवालांना सध्या अंतरिम जामीन मिळालेला

असला तरी ते जेलमधून बाहेर येऊ शकणार नाहीत. परंतु पाच दिवसांनंतर म्हणजे १७ जुलै रोजी हायकोर्टात होणाऱ्या सुनावणीच्या आधी त्यांना दिलासा मिळाला आहे. सुप्रीम कोर्टाने म्हटलं की, अरविंद केजरीवाल हे ९० दिवसांपेक्षा जास्त वेळेपासून जेलमध्ये आहेत. ते एक नवनिर्वाचित नेते आहेत आणि त्यांना पदावर राहण्याचं आहे की नाही. हे त्यांच्यावर अवलंबून आहे. केजरीवालांचे वकील

माथेरानमधील धबधब्यावर गर्दी

। नेरळ । प्रतिनिधी ।
ब्रिटिश काळात बांधण्यात आलेले शालॉट लेक पाण्याने भरले आहे. हा तलाव ओव्हर फ्लो झाल्याने माथेरानकरांची पाण्याची चिंता मिटली आहे. माथेरानमध्ये पर्यटनासाठी आलेले पर्यटक शालॉट लेक येथे गर्दी करू लागले आहेत. माथेरानमध्ये आलेल्या पर्यटकांना ओलेचिंब होण्यासाठी आणखी एक हक्काचे ठिकाण निर्माण झाले असून सध्या या धबधब्यावर पर्यटकांची मोठी गर्दी दिसून येत आहे. ब्रिटिशांनी माथेरानचा शोध लावला आणि त्यानंतर तेथील पिण्याच्या पाण्याची व्यवस्था करण्यासाठी शालॉट लेक तलाव खोदला. त्या तलावाची पाणी साठवण क्षमता ही १२८ दशलक्ष लिटर पाण्याची आहे.

तलाव खोदला. त्या तलावाची पाणी साठवण क्षमता ही १२८ दशलक्ष लिटर पाण्याची आहे. पान २ वर

उत्तर प्रदेशात विजेचा कहर

। लखनौ/प्रतापगड । वृत्तसंस्था ।
उत्तर प्रदेशात वीज पडून झालेल्या विविध दुर्घटनेत ३८ जणांचा मृत्यू झाला आहे. यात प्रतापगड येथे सर्वाधिक ११, सुलतानपूर येथे सात, चंदौली येथे सहा, मेनपुर् येथे पाच, प्रयागराज येथे चार, औरिया, हाथरस, वाराणसी आणि सिद्धार्थनगर येथे प्रत्येकी एका जणांचा मृत्यू झाला. तसेच दहा ते बारा जण जखमी झाले. उत्तर प्रदेशात वीज कोसळून झालेल्या घटनां किमान ३८

जणांचा मृत्यू झाला आहे. सध्या उत्तर प्रदेशातील अनेक भागात मुसळधार पाऊस पडत आहे. अनेक ठिकाणी प्रस्थिती असून जनजीवन ठप्प झाले आहे. प्रतापगड जिल्ह्यात वीज पडल्याने अकरा जणांचा मृत्यू झाला. तसेच चंदौली येथे वीज कोसळल्याने अनेक जण जखमी देखील झाले. त्यांच्यावर जिल्हा रुग्णालयात उपचार सुरु आहेत. काल सायंकाळी चार ते सहा या काळात प्रचंड पाऊस झाला आणि वीज कोसळण्याच्या पान २ वर

चित्रलेखा पाटील यांनी केली चिकणी पुलाची पाहणी

। अलिबाग । प्रतिनिधी ।
मुसळधार पावसात मुरूड तालुक्यातील मुख्य रस्त्यावरील चिकणी पुल खचला. मुख्य रस्त्यावरील या पुलाला भगादाड पडून नाल्यावरील पुलाचा भागही वाहून गेला. त्यामुळे अलिबाग-मुरूड मार्गावरून प्रवास करणाऱ्या नागरिकांमध्ये भीतीचे वातावरण तयार झाले होते. शेकाप जिल्हा महिला आघाडी प्रमुख चित्रलेखा नृपाल पाटील ऊर्फ चिऊताई यांनी मुरूड तालुक्यातील मुख्य रस्त्यावरील चिकणी पुलाची पाहणी केली. यावेळी सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे उपअभियंता रमेश गोरे यांची भेट घेऊन पुलाचे काम युद्धपातळीवर पूर्ण करा. तसेच कार्यकारी अभियंता सुखदेवे यांना फोनवर संपर्क साधून तालुक्यातील सर्व पुलांचे स्ट्रक्चरल ऑडिट करून घेण्याच्या सूचना देण्यात आल्या. मुख्य रस्त्यावरील मुरूड ते अलिबाग आणि अलिबाग ते रोह्याच्या मुख्य रस्त्यावरील छोट्या-छोट्या पुलांची (मोठ्या) संरक्षक कटडे पडझड झाली आहे. मोठा अपघात होऊन अनर्थ घडू नये, या करिता तातडीने त्याचे काम सुरु करावे, तसेच बहुतांशी रस्त्याला खडू पडलेले असून रस्त्याच्या साईडपट्ट्या खचल्या आहेत. त्याचे सुद्धा लवकरात लवकर काम मार्गी लावावे, नागरिकांच्या जीवाशी खेळू नये, अशा सूचना चित्रलेखा पाटील यांनी दिल्या.

संपूर्ण मनःशांतीसाठी कंपनी-फिट CNG

Hyundai कंपनीच्या CNG कार असल वॉरंटी, वर्धित सुरक्षा आणि उत्कृष्ट कार्यप्रदर्शन युक्त

Grand i10 NIOS लाभ ₹ 48 000* पर्यंत
AURA लाभ ₹ 43 000* पर्यंत
EXTER लाभ ₹ 10 000* पर्यंत

शक्तिशाली आणि पर्यावरणास अनुकूल पॉवरट्रेन

खास ट्यून केलेले सस्पेंशन्स

सुपीरियर CNG टाकी क्षमता
Grand i10 NIOS: 60 l (पानी समतुल्य)
AURA : 65 l (पानी समतुल्य)
Exter: 60 l (पानी समतुल्य)

कॉम्पॅक्ट आणि टिकाऊ इंजेक्टरसह शांत केबिन

डबल स्टेज CNG रेग्युलेटर सह सुरळीत ड्रायव्हिंग

RDE अनुरूप आणि E20 इंधन तयार असलेले

HYUNDAI

3 YEAR 100 000km** Warranty Coverage

UPTO 7 YEARS Extended Warranty*

3 YEAR Unlimited** Kilometer Warranty

3 YEARS Road Side Assistance (RSA)*

5 YEARS Shield of Trust Running Repair Package

5 YEARS Shield of Trust Super Maintenance Package

*For CS, Government and Corporate Requirements, contact Mr. Joseph Fernandes at jfernandes@hml.net or 9920209565

Give a missed call on 9555295868

my Hyundai app

Hyundai Promise Certified Pre-Owned Car

Hyundai Click to Buy Scan here

*Terms & Conditions apply. Benefits include cash discount, exchange bonus and benefits for government or corporate employees, whichever is applicable. Benefits may vary with variants and are subject to change without prior notice. **3 year warranty or upto 100 000 km whichever is earlier for Grand i10 NIOS, AURA, i20 & i20 N line. 3-year unlimited km warranty is applicable for VENUE, VENUE N Line, CRETA, ALCAZAR, TUCSON, VERNA, KONA Electric and IONIQ5. *Upto 7 years extended warranty is applicable only for petrol variants. HML reserves the right to withdraw/modify the scheme without prior notice. Visit your nearest Hyundai dealership for more details. Hyundai urges you to follow traffic rules - these are meant to keep you safe on roads.

शरयू ह्युंदाई पेंग वडखळ, Ph: 091679 50080, 080473 63111

विशाल ह्युंदाई पनवेल, Ph: 084228 10904 अलिबाग, Ph: 084228 10907

अतिवृष्टीमुळे रस्ता गेला वाहून

। मुरुड जंजिरा । वार्ताहर ।

मुरुड तालुक्यातील मजगाव ग्रामपंचायत हद्दीतील आरावघरसह पाच गावांना जोडणारी रस्त्यावरील मोरी अतिवृष्टीत पुराच्या जोरदार प्रवाहामुळे वाहून गेली असून, केवळ दुचाकी जाईल एवढाच रस्ता शिष्टांक राहिल्याने ग्रामस्थांची अडचण होत आहे. आरवघर भागाला पाच गावे जोडलेली असून, दुचाकीव्यतिरिक्त चारचाकी वाहन या रस्त्यावरून जाऊ शकत नाही. त्यामुळे शालेय विद्यार्थी व ग्रामस्थांचे मोठे हाल होत आहेत.

जलजीवन मिशन अंतर्गत गावाला पाणी देण्यासाठी रस्त्याच्या बाजूला चर खणण्यात आले. परंतु, पाईपलाईन खड्ड्यात बुजवताना ती बरकरार होती टाकून बुजविल्यामुळे अतिवृष्टीमुळे सर्व माती वाहून जाऊन मोठ मोठे खड्डे आहेत. दरम्यान, रस्त्याच्या मधून पाणी जाण्यासाठी कॉन्क्रीटचे मोठे पाईपमुद्दा वाहून गेले आहेत.

रस्त्याची मोरीच वाहून गेल्याने रस्ता पोकळ बनला आहे. त्यामुळे येथून चारचाकी वाहन जाणे अशक्य बनले आहे. संबंधित खात्याला

मजगावसह पाच गावांतील ग्रामस्थांची अडचण शेतकरी संघटनेचा रस्ता रोको करण्याचा इशारा

कळवसुद्धा लक्ष देत नसल्याने महाराष्ट्र राज्य किसान क्रांती संघटनेचे उपाध्यक्ष श्रीधर जंजीकर यांनी प्रशासनाचे लक्ष वेधून घेण्यासाठी रस्ता रोको करण्याचा इशारा दिला आहे.

याबाबत जंजीकर यांनी सांगितले की, अतिवृष्टी झाल्याने

ही मोरी वाहून गेली. त्याचप्रमाणे काही शेतकऱ्यांच्या शेतात पाणी घुसल्याने मोठे नुकसान झाले आहे. कृषी खात्याने तात्काळ पंचनामे करून शेतकऱ्यांना दिलासा द्यावा, तसेच अरवघर येथील मोरी तातडीने दुरुस्त करून वाहतूक करी सुरूवात होईल हे प्रशासनाचे पाहावे अन्यथा सर्व शेतकरी रस्त्यावर उतरून रास्ता रोको करतील, असा इशारा त्यांनी दिला आहे.

दरम्यान, मोरी तुरुट्याने घाणवट वेळास्ते, पोफळी, वावे व वट्टे या

गावच्या ग्रामस्थांची मोठी अडचण झाली आहे. भातलावणीचा हांगाम असल्याने बैलगाडी, टेम्पो, ऑटो रिक्शा आदी वाहनातून खते व अन्य वस्तुंची वाहतूक बंद झाली असून, शेतकऱ्यांची गैरसोय होत आहे.

कालपर्यंत प्रशासनाचे कोणीही अधिकारी इकडे फिरकले नसल्याने ही मोरी जिल्हा परिषद बांधकाम विभाग कधी दुरुस्त करेल, या विवंचनेत ग्रामस्थ पडले आहेत. मोरीचे काम तातडीने पूर्ण करून वाहतूक पुर्ववत करण्याची मागणी होत आहे.

कळंबुसरे तलावावर जलपर्णीचे पांघरुण

। उरण । वार्ताहर ।

पावसाळा सुरू झाल्याने सृष्टीने हिरवा शाळू परिधान केला आहे. त्या धर्तीवरील सौंदर्यात भर घालण्यासाठी कळंबुसरे गावातील तलावात जलपर्णी पांघरुण घातल्याने चित्र पहावयास मिळत आहे. त्यामुळे ये-जा करणाऱ्या नागरिकांना सुखद अनुभव मिळत आहे. पावसाळ्यातील निसर्गरम्य परिसराचा तेथील फेसाळणाऱ्या धबधब्याचा आनंद लुटण्यासाठी पर्यटक आपापल्या कुटुंबासह डोंगर भागात जात आहेत.

कळंबुसरे गावातील तलावात जलपर्णी पावसाळ्यात पांघरुण घातल्याचे चित्र सध्या अनेकांना आपल्या मोह जाळ्यात अडकविल्याचा प्रत्यक्ष कर्त आहे. त्यामुळे चित्रनेर कोप्राली रस्त्यावरून प्रवास करणारे नागरिक तलावात पसरलेल्या जलपर्णीकडे मोठ्या कौतुकाने पाहत आहेत.

न.प. कर्मचाऱ्यांचे एकदिवसीय आंदोलन

आगरदांडा : मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांच्यासमवेत राज्याचे मुख्य सचिव, वित्त विभाग सचिव, सामाजिक न्याय विभागाचे सचिव आणि नगरविकास विभागाचे सचिव यांच्या उपस्थितीत झालेल्या उच्चस्तरीय बैठकीमध्ये झालेल्या निर्णयांची अंमलबजावणी एक वर्ष आणि तीन महिने होऊनही झालेली नाही, याकडे प्रामुख्याने लक्ष वेधण्यासाठी कोकण भवन विभागीय आयुक्त कार्यालय व नगरपालिका प्रशासन संचालनालय कार्यालय येथे महाराष्ट्र राज्य नगरपरिषद आणि नगरपंचायत संवर्ग संघर्ष समितीच्या वतीने नगरपालिका प्रशासन संचालनालय अधिकारी मनोज रानडे यांच्याकडे निवेदन देऊन एकदिवसीय उपोषण व आंदोलन करण्यात आले.

नेरळ गावातील रस्त्यावर धुळीचे साम्राज्य

● रस्त्यावरील डांबर निघाल्याने अपघात होण्याची दाट शक्यता

। नेरळ । प्रतिनिधी ।

कल्याण कर्जत राज्यमार्ग रस्त्यावर जून महिन्यात करण्यात आलेले डांबरीकरण नेरळ गावात नितळपट दर्जाचे झाले होते. रस्त्यावरील डांबर वाहून गेल्याने डांबरीकरणसाठी टाकण्यात आलेली ग्रीड वाहनचालकांसाठी धोक्याची बनली आहे. दरम्यान, राज्यमार्गावर नेरळ गावाच्या हद्दीतील रस्त्यावर धुळीचे साम्राज्य पसरले असून दुचाकीचालक हे रस्त्यावर गाड्या घसरून पडत आहेत.

कर्जत कल्याण राज्यमार्ग रस्त्यावर शेलू पासून वडवली गावापर्यंत रस्त्यावर डांबरीकरण मे अखेर पासून जूनच्या पहिल्या आठवड्यात करण्यात आले होते.

पी.पी. खारपाटील कंपनीकडे कर्जत कल्याण रस्त्यावरील कर्जत तालुका हद्दीची जबाबदारी शासनाने दहा वर्षासाठी दिली आहे. त्यामुळे पावसाळा सुरू होण्याअगोदर रस्त्यावर डांबरीकरण करून रस्ता सुस्थितीत करण्याचा प्रयत्न ठेकेदाराने केला.

मात्र नेरळ गावातील खांडा

पासून हुतात्मा चौक फॉरेस्ट चौकीपर्यंत रस्त्यावर टाकलेले डांबर हे निकृष्ट दर्जाचे टाकले होते. त्यामुळे पावसाळा सुरू झाल्यानंतर रस्त्यावर टाकलेले डांबर निघून जाऊ लागले आणि बैलगाडीच्या चाकासारख्या रेषा राज्यमार्गावर पडल्या आहेत. त्यामुळे प्रामुख्याने दुचाकी चालक यांची अशा रस्त्याने

गाडी चालवताना भंबेरी उडत आहे.

रस्त्यावर डांबरीकरणसाठी वापरलेली ग्रीड हे सर्वत्र आढळून येत आहे. त्या ग्रीडमुळे रस्त्यावर वाहनांच्या वर्दळीची प्रचंड धूळ उडत आहे. दुचाकीस्वार त्या ग्रीडवरून घसरून पडत आहेत.

सार्वजनिक बांधकाम खात्याने पावसाचा कमी झालेला जोर लक्षात घेऊन नेरळ गावातील खांडा ते हुतात्मा चौक या भागात रस्त्यावर पुन्हा डांबरीकरण करून घ्यावे अशी मागणी स्थानिक ग्रामस्थ मनोहर हजार येथी केली आहे. किशोर भोंडरे यांनी रस्त्यावर ती ग्रीड बाजूला करण्याचे काम करून घ्यावे आणि वाहनचालक यांचे अपघात टाळावे अशी मागणी केली आहे.

महाराष्ट्र शासन महाड सार्वजनिक बांधकाम विभाग, महाड (रायगड) Email :- mahad.ee@mahapwd.com ph. No. 20145 222167 निवीदा सूचना क्रमांक ५ सन २०२४-२०२५						
कार्यकारी अभियंता, महाड (सा.बां.) विभाग, महाड, जिल्हा रायगड, पिन- ४०२३०१, दूरध्वनी क्रमांक ०२१४५-२२२१६७ महाराष्ट्र शासनाच्या सार्वजनिक बांधकाम खात्याकडे योग्य त्या वर्गातील नोंदणीकृत कंत्राटदार यांचेकडून खालील प्रमाणे बी-१ नमुन्यातील निविदा ई-निविदा प्रणालीव्दारे (ऑनलाईन) निविदा मागवित आहेत. निविदा कागदपत्रे शासनाच्या https://mahatenders.gov.in या संकेतस्थळावरून डाऊनलोड करण्यात यावी. तसेच निविदा स्वीकारण्याचा अथवा नाकारण्याचा अधिकार कार्यकारी अभियंता, महाड (सा.बां.) विभाग, महाड जिल्हा रायगड यांनी राखून ठेवला आहे.						
अ. क्र.	कामाचे नाव	कामाची अंदाजित किंमत (रुपये)	इसारा बघायला रक्कम	ई-निविदा संचाची किंमत	काम पूर्ण करण्याचा कालावधी (पावसाळा धरून)	नोंदणी वर्ग
१०५००९७	राज्य सरोवर संवर्धन योजनेअंतर्गत मोबै दासगाव ता.महाड येथील दासगाव तलावाचे संवर्धन करणे ता.महाड जि.रायगड	२८९१६२७७.००	१५००००.००	२३६०/-	१२ महिने	आवश्यकता नाही
१०५०१२७	राज्य सरोवर संवर्धन योजनेअंतर्गत मोबै टोळ बुद्रुक ता. महाड येथील टोळ तलावाचे संवर्धन करणे ता.महाड जि.रायगड	२७९२३०३०.००	१५००००.००	२३६०/-	१२ महिने	आवश्यकता नाही
ई निविदेचे वेळापत्रक						
१	निविदा संच डाऊनलोड व ऑनलाईन निविदा सादर करण्याचा दिनांक व वेळ	दिनांक १५/०७/२०२४ (सकाळी १०.०० पासून) ते दिनांक २२/०७/२०२४ वेळ (१८.००) वाजेपर्यंत				
२	निविदा पुर्व बैठक	मा.मुख्य अभियंता, सा.बां. प्रादेशिक विभाग कोंकण, मर्झवान रोड, फोर्ट मुंबई यांचे कार्यालयात दिनांक १६/०७/२०२४ वेळ १२.०० वाजता				
३	ऑनलाईनद्वारे तांत्रिक व आर्थिक देकार उघडण्याचा दिनांक व ठिकाण (शक्य असल्यास)	कार्यकारी अभियंता, रायगड (सा.बां.) मंडळ कोंकण भवन, नवी मुंबई यांचे कार्यालयात दिनांक २४.०७.२०२४ वेळ १२.०० वाजता				
टिप :- परिपुर्ण निविदा https://mahatenders.gov.in या संकेतस्थळावर पाहता किंवा विकत घेता येतील व ऑनलाईन निविदा सादर करता येतील. सदर निविदांचे सविस्तर वेळापत्रक, शुध्दिपत्रके तसेच इतर काही दुरुस्त्या, शर्ती व अटी या वरील संकेत स्थळांवरच पहाता येतील.						
जा.क्र.मवि/लेशा/निविदा/३२२७ दिनांक :- ११-०७-२०२४						
सही/- कार्यकारी अभियंता महाड (सा.बां.) विभाग, महाड						

महाराष्ट्र शासन कार्यकारी अभियंता यांचे कार्यालय, अलिबाग सा.बां. विभाग, अलिबाग पिन कोड- ४०२ २०१		
ई-मेल पत्ता :- alibag.ee@mahapwd.com दूरध्वनी/फॅक्स क्रमांक :- (०२१४१) २२२०८४/२२५०९६ ई-निविदा सूचना क्र. १ सन २०२४-२०२५		
कार्यकारी अभियंता, सा.बां. विभाग, अलिबाग महाराष्ट्र शासनाच्या सार्वजनिक बांधकाम खात्याकडून सक्षम कंत्राटदारांकडून (जे निविदेत असलेल्या अटी व शर्ती पूर्ण करतील त्यांचेकडून)/नोंदणीकृत कंत्राटदारांकडून ब-१ नमुन्यातील ई-निविदा प्रणालीव्दारे (ऑनलाईन) निविदा मागवित आहेत. निविदा कागदपत्र शासनाच्या संकेतस्थळावर http://mahatenders.gov.in येथून डाऊनलोड करण्यात यावी. तसेच निविदा स्वीकारण्याचा अथवा नाकारण्याचा अधिकार कार्यकारी अभियंता, सा.बां. विभाग, अलिबाग यांनी राखून ठेवला आहे. अट असलेली निविदा स्विकारली जाणार नाही.		
अ.क्र.	कामाचे नाव	अंदाजित किंमत रूपये
१)	रायगड जिल्ह्यातील अलिबाग तालुक्यातील प्रस्तावित जिल्हाधिकारी कार्यालयाचा अतिरिक्त दुसऱ्या मजल्याचे बांधकाम करणे.	१,८०,०६,५१४/-
२)	अलिबाग तालुक्यातील चोल वावे बेलोशी रस्ता प्रजिमा- ३०कि.मी.१/५०० ते ७/८०० मध्ये मजबूतीकरण व डांबरीकरण करणे जि. रायगड	२,४९,७९,१४३/-
३)	अलिबाग तालुक्यातील पेझारी कोळहर बेलकडे पादने नागाव ते बेलकडे रस्त्याचे मजबूतीकरण करणे रामा-१० कि.मी. १६/०० ते २२/०० (भाग वेलवली ते नागाव) जि. रायगड	२,४९,९८,९९५/-
४)	अलिबाग तालुक्यातील रा.मा. ८७ ते रूईशेत भोपोली मार्ग ग्रा.मा. ११६ कि.मी. ०/०० ते ००/०० ते ४/०० पोहोचामार्ग व संरक्षण भिंतीसहोत रस्त्याचे मजबूतीकरण व डांबरीकरण करणे जि. रायगड	३,४१,३२,७२२/-
५)	अलिबाग तालुक्यातील रा.मा. ८७ ते वेशेवी वाडगाव मार्ग इजिमा-७३ कि.मी. ०/०० ते ४/०० मध्ये मजबूतीकरण व डांबरीकरण करणे जि. रायगड	१,२३,७४,५६८/-

ई-निविदा उपलब्ध कालावधी :- दिनांक १५/०७/२०२४ (स. १०.००) ते दिनांक २२/०७/२०२४ (सं. १८.००)
निविदापूर्व बैठक :- अ.क्र. ४ मा. मुख्य अभियंता, सा.बां. प्रादेशिक विभाग, कोंकण मर्झवान रोड, मुंबई यांचे दालनात दि. १६/०७/२०२४ रोजी दु. ३.०० वाजता
निविदापूर्व बैठक :- अ.क्र. १ ते ३ मा. अधीक्षक अभियंता, रायगड (सा.बां.) मंडळ, कोंकणभवन, नवी मुंबई यांचे दालनात दि. १६/०७/२०२४ रोजी दु. ११.०० वाजता
ई-निविदा उघडणे :- दिनांक २५/०७/२०२४ (दु. ३.०० वा.) (अधीक्षक अभियंता, रायगड (सा.बां.) मंडळ, कोंकणभवन, नवी मुंबई)

खालील संकेतस्थळावर ई-निविदाची सर्व माहिती उपलब्ध आहे.
१. <http://mahapwd.com>
२. <http://mahatenders.gov.in>

(सदर निविदेसुचनेमध्ये काही बदल होत असल्यास वरील वेबसाईटवरती कळविण्यात येईल.)
३. कार्यकारी अभियंता, सा.बां. विभाग, अलिबाग कार्यालयातील सूचना फलक.

जा.क्र./सा.बां./अवि/निविदा/३६४३/२०२४
सही/-
(ज.ई. सुखदेवे)
कार्यकारी अभियंता, सा.बां. विभाग, अलिबाग-४०२ २०१
दिनांक :- ०८/०७/२०२४

महापालिकेवर मनसेचा मोर्चा

। पनवेल । विशेष प्रतिनिधी ।

महानगर गॅस कंपनीकडून गॅस वाहिऱ्या टाकण्यासाठी खोदण्यात आलेले रस्ते योग्यरितीने दुरुस्त करण्यात आलेले नसल्याने अपघात होत असल्याचा आरोप करत खोदकाम करण्यात आलेले रस्ते योग्यरितीने दुरुस्त करावेत, या मागणीसाठी पनवेल शहर महाराष्ट्र नवनिर्माण सेनेच्या वतीने पालिका मुख्यालयाबाहेर अनोखे आंदोलन करण्यात आले.

पनवेल मनसेचे शहर अध्यक्ष योगेश चिले यांच्या नेतृत्वाखाली काढण्यात आलेल्या या मोर्चात मनसेचे कार्यकर्ते हातावर आणि डोक्यावर अपघातातून अपघातग्रस्तांच्या जखमांवर डॉक्टर ज्या प्रमाणे मलमपट्टी करतात, त्याप्रमाणे मलमपट्टी करू सामील झाले होते. यावेळी पालिकेच्या मुख्यालयाबाहेर तैनात असलेल्या पोलिसांनी आंदोलनकर्त्यांना कार्यालयात जाण्यास मजबाव केला.

पान १ वरून

बहीण सरकारची, दमछाक प्रशासनाची

आक्रमक असल्याचे पावसाळी अधिवेशनात दिसून आले. महायुतीचे सरकार जनतेसाठी काहीच करत नाही. हे पुराव्यानिशी त्यांनी सिद्ध केले. विरोधकांचे हे हल्ले असेच विधानसभामि नवडणुकीपर्यंत सुरुच राहणार आहेत. त्यामुळे विरोधकांचा काऊंटर करण्यासाठी शिंदे सरकार विविध योजना आणत आहे. त्यातील एक म्हणजे मुख्यमंत्री माझी लाडकी बहीण योजना होय. या योजनेमार्फत महिलांना महिना दीड हजार रुपये देण्यात येणार आहेत. या योजनेचा राज्यातील सुमारे अडिच कोटी महिलांना फायदा मिळणार असल्याचा दावा सत्ताधारी करत आहेत. हे निवडणुका डोक्यासमोर ठेऊन केल्याचीही चर्चा आहे.

मध्यप्रदेशामध्ये शिवराज सिंह चव्हाण यांनी मेरी लाडकी बेहना अशी योजना आणून सत्ता काबीज केली आहे. त्यामुळे महाराष्ट्रात अशीच योजना राबवून सत्ता मिळवण्याचे मनसुबे महायुतीचे असावेत. त्यांच्यासाठी सदरची योजना महत्त्वाकांक्षी असल्याचे शिंदे सरकारने राज्यातील प्रशासनाला कामाला लावले आहे. याची प्रचिती रायगड जिल्ह्यात दिसून येते.

जिल्हाधिकारी यांनी योजना प्रभावीपणे राबवण्यासाठी प्रशासनाचे कामाला लागावे, असे निर्देश शुक्रवारी (दि.१२) झालेल्या बैठकीत दिले आहेत. या अधिकच्या कामामुळे दैनंदिन कामे बाजूला राहात असून कामाचा अतिरीक्त ताण वाढला आहे. त्यामुळे अधिकारी, कर्मचाऱ्यांची कालक्षिप्त दमछाक होत असल्याचे दिसून येते. तसेच प्रशासनाला तोंड दाबून बुक्क्यांचा मार सहन करावा लागत असल्याचे यावर्न स्पष्ट झाले.

सेझच्या जमिनी शेतकऱ्यांना परत देण्यासाठी प्रयत्नशील

स्थापन करण्याकरिता दिलेल्या मे. विकास आयुक्त, (उद्योग) मुंबई यांच्या परवानगी आदेशाचे कलम १ प्रमाणे शेतकऱ्यांना जमीन मिळकती मूळ किंमतीस परत करण्याबाबत सरकारने आदेश दिले होते. परंतु अद्याप पर्यंत त्याची कोणतीही अंमलबजावणी झाली नाही. याबाबत सेझग्रस्त शेतकरी चळवळ संघटनेने सरकार दरबारी वारेवर पाठपुरावा करूनही शेतकऱ्यांना न्याय मिळाला नाही. म्हणून शेतकऱ्यांच्या प्रमुख शिष्टमंडळाने महिला प्रदेश सरचिटणीस भावना घाणेकर यांच्या नेतृत्वाखाली राष्ट्रवादी कॉंग्रेस पार्टीचे संस्थापक तथा राष्ट्रीय नेते शरद पवार यांची भेट घेतली. यावेळी शरद पवार यांनी शेतकऱ्यांच्या जमिनी परत मिळवून देण्याबाबत आपण सरकार दरबारी प्रयत्न करण्याचे आश्वासित केले. यावेळी राष्ट्रवादी कॉंग्रेस पार्टीचे महाराष्ट्र राज्याचे महिला प्रदेश सरचिटणीस भावना घाणेकर, कोकण विभाग युवक अध्यक्ष प्रमोद

माथेरानमधील धबधब्यावर गर्दी

बागल, गणेश नलावेदे, उरण तालुका विधानसभा अध्यक्ष अॅड. दत्तात्रेय नवाले , उरण तालुका अध्यक्ष ज्ञानेश्वर रघुनाथ घरत, पेण तालुका अध्यक्ष हेमंत म्हारे, सचिव आनंद रमेश ठाकूर, उपाध्यक्ष प्रभाकर अनंत मोकल, सचिव रामकृष्ण लखु दवई , खजिनदार प्रदीप गजानन मोकल, सुमित ज्ञानेश्वर घरत, रोहित जगदीश ठाकूर, शांताराम चांगू म्हारे, रघुनाथ जोमा घरत, गणेश पाटील आदी उपस्थित होते.

माथेरानमधील धबधब्यावर गर्दी

तर तलावाच्या बाजूला बांधलेल्या बंधान्यामुळे तलावात १४८ दशलक्ष लिटर पाणी साठवता येते. त्यामुळे हा तलाव माथेरान येथील नागरिकांचा पाणी पुरवठा करणारा तलाव समजला जातो. माथेरानमध्ये खोलाट भागात असलेल्या या तलावाच्या चोहोबाजूला मोठ्या प्रमाणात जंगल आहे. त्यामुळे सतत कोसळत असलेल्या पावसामुळे माथेरानमध्ये पर्यटनासाठी येणाऱ्या पर्यटकांना भिजण्याची आणखी एक संधी मिळाली आहे.

पन्नास फूट खोल असणारा गर्द झाडीत लपून बसलेला हा शार्लॉट तलाव सध्या दुष्टाडी भरून वाहत आहे. याच लेकच्या बाजूला पुरातन जागृत स्वयंभू प्रामदेवत पिसारनाथ मंदिर आहे. पावसाळ्यात एक दिवसीय पर्यटनासाठी माथेरान सध्यातरी एकमेव पर्याय म्हणून वळवळे स्वस्त आणि मस्त पर्यटनस्थळ उपलब्ध आहे. त्याचवेळी सुरक्षित असलेले येथील धबधब्याचे ठिकाण पर्यटनासाठी नवीन डेस्टिनेशन बनले आहे.

चौल बायपासला झाड कोसळले

चौल बायपास या परिसरात वर्दळ मोठ्या प्रमाणात आहे. मुरुड व अलिबागकडे जाणाऱ्या येणाऱ्या वाहनांची गर्दीदेखील या मार्गावर अधिक असते. शुक्रवारी सकाळी चौल बायपास येथील झाड रस्त्याच्या मधोमधत कोसळले. दोन्ही बाजूकडील वाहतूकीवर त्याचा परिणाम झाला होता. त्यामुळे बायपास ऐवजी रेवडड्यातून वाहतूक वळविण्यात आली होती.

उत्तर प्रदेशात विजेचा कहर

घटना घडल्या. यादरम्यान दोन चुलत भाऊ शेतात काम करत असताना त्यांच्या अंगावर वीज कोसळली. यात दोघांचाही मृत्यू झाला. सुलतानपूर येथील सात मृतांत तीन मुलांचा समावेश आहे. वीज कोसळल्याची घटना घडली. तेव्हा काहीजण धानाची लागवड करत होते. तर काहीजण आंबे तोडणीचे काम करत होते. मात्र वीज पडल्याने एकच कल्लोळ उडाला.

राष्ट्रीय एकात्मता गौरव सोहळा

रसायनी : समृद्धी पब्लिकेशन व सम्यक सामाजिक संस्था आयोजित गुरुपौर्णिमेनिमित्त राष्ट्रीय एकात्मता गौरव संमेलन सोहळ्याचे आयोजन करण्यात आले आहे. या सोहळ्यात महाराष्ट्रातील महनीय व्यक्तींचा व संस्थांचा विलोभनीय सन्मान होणार आहे. या कार्यक्रमाला अभिनेता मिलिंद गवळी, मेघराज राजेभोसले, जाकीर खान आदी मान्यवर उपस्थित राहणार असल्याचे आयोजकांकडून सांगण्यात आले आहे. हा सन्मान सोहळा रविवारी (दि. २१) सकाळी १० वाजता ठाण्यातील मराठी ग्रंथ संग्रहालयात होणार आहे.

मोबाईल मूळ मालकांना परत

पनवेल : १३ लाख ५० रुपयांचे ८२ चोरी आणि गहाळ झालेले मोबाईल त्यांच्या मूळ मालकांना परत करण्यात आले. खारघर पोलीस ठाण्यात आयोजित करण्यात आलेल्या एका कार्यक्रमांत संबंधित मोबाईल परत करण्यात आले. आणखी ८०० मोबाईल ट्रेस करण्यात आले असून लवकरच मोबाईल हस्तगत करण्यात येणार असल्याचे पोलीसांनी सांगितले. या कामगिरीसाठी खारघर पोलीसांचे वरिष्ठांकडून कौतुक करण्यात आले आहे.

खांडपे येथे अन्नसुरक्षा अभियान

नेरळ : कर्जत तालुका कृषी विभागाच्यावतीने राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान राबविण्यात आले. येथील खांडपे आणि कुंडलज या गावातील शेतकऱ्यांच्या शेतावर हे अभियान राबविण्यात आले. कुंडलज येथील रोहिदास चंचे व खांडपे येथील साधुराम पाटील यांच्या ४० गुंठे जिमिनीवर भाताची लागवड करण्यासाठी कृषी अधिकारी जमले होते. या शेतात कर्जत ९ या वाणाचे राब तयार करण्यात आले होते. शेतात रोप तयार झाल्यावर चारसूत्री पध्दतीने भाताची लागवड करण्यासाठी कृषी अधिकारी कर्मचारी शेतात उतरले होते.

शाळेत नावीन्यपूर्ण उपक्रम

उरण : राजिप केंद्र शाळा नवीन शेवा येथे दि. १ ते ८ पर्यंत वेगवेगळ्या रांगडेंद्वारे नाविन्यपूर्ण उपक्रम राबविण्यात आले. पर्यावरण पूरक या उपक्रमात पहिल्या दिवशी आरोग्यदायी जीवन शैली स्वीकारणे या रांगडेंद्वारे आधारीत वृक्षारोपण हे उपक्रम राबविण्यात आले. तसेच, दुसऱ्या दिवशी शाळेत अन्नप्रक्रिया स्वीकारणे या उपक्रम तर्गत भरड धान्य स्पर्धा व परसबाग तयार करणे हा उपक्रम राबविण्यात आला. तिसऱ्या दिवशी ई-कचरा कमी करणे या उपक्रमांतर्गत ई-कचऱ्याचा पर्यावरणावर होणाऱ्या परिणामाची माहिती मुख्याध्यापकांनी दिली.

रस्त्यावर वाहतूक कोंडी

रसायनी : दांड-रसायनी रस्त्यावरील मोहोपाडा ते रिस या रस्त्यावरील वाहतूक ठिकठिकाणी कॅन्फ्रीटीकरणे काम सुरु असल्याने वाहतूक कोंडी होत आहे. त्यामुळे सकाळी शाळा, ऑफिसला जाणाऱ्या नागरिकांना अडकून पडावे लागत आहे. तासनतास होणाऱ्या वाहतूक कोंडीमुळे वाहतूक पोलीसांनाही डोकेंदुखी झाली आहे. तसेच, एखादा अपघात झाल्यास जखमींना नवी मुंबई हॉस्पिटलात घेऊन जात असताना रण दगावल्यास जबाबदार कोण, असा सवाल नागरिकांतून केला जात आहे.

पोलादपूर नगरपंचायतीची अशीही 'रथसप्तमी'

पोलादपूर । शैलेश पालकर । पोलादपूर तालुक्याची ग्रामपंचायत असताना ग्रामपंचायतीचे नगरपंचायतीमध्ये रूपांतर झाल्याचा ऐतिहासिक उराव एकम ताने मंजूर झाल्याच्या घटनेला १३ जुलै रोजी १० वर्षे पूर्ण होत असताना नगरपंचायतीच्या कारभारात आकृतीबंधाच्या मंजूरीअभावी कर्मचारी भरती थंडावली आहे. गेल्या ७ वर्षांमध्ये ७ वाहने प्राप्त झाली असून ग्रामपंचायत काळापासून सेवेत असलेला एकच चालक या सर्व सात वाहनांचा एकमेव सारथी असल्याची टीका विरोधीगटाकडून नगरसेवक दिलीप भागवत आणि स्वप्नील भुवड यांनी केली आहे.

पोलादपूर ग्रामपंचायतीच्या विशेष सभेमध्ये नगरपंचायतीचा उराव १३ जुलै २०१४ रोजी मंजूर झाल्यानंतर

तहसिलदार नाडेकर यांना प्रशासक म्हणून संधी मिळाली आणि एक वर्षाने २०१५ रोजी नगरपंचायतीमध्ये निवडणुकीनंतर लोकनियुक्त सत्ता स्थापन झाली. यानंतर एक टर्म पूर्ण होऊन पुन्हा दुसरी टर्मदेखील शिवसेनेलाच सत्तास्थापनेसाठी मिळाली आहे. पहिल्या टर्ममध्ये काँग्रेसला विरोधी पक्षामध्ये बसण्याची संधी मिळाली तर दुसऱ्या टर्ममध्ये सत्ताधारी शिवसेना नगरसेवकांनी शिंदे गटात प्रवेश केला आणि विरोधी गटात बसलेल्या काँग्रेस नगरसेवकांनी शिवसेना उद्धव बाळासाहेब ठाकरे पक्षामध्ये प्रवेश केल्यानंतर नगरपंचायतीमध्ये शिवसेना विरुद्ध शिवसेना अशी परिस्थिती दिसून येत आहे. मात्र, सत्ताधारी आणि विरोधी गटाच्या नगरसेवकांमधील नोकझोंक पोलादपूरच्या जनतेने नेहमीच अनुभवली आहे.

अलिकडेच नगरपंचायतीकडे नवीन वाहने वगैरे करण्यात आल्यानंतर विरोधी पक्षाचे गटनेते नगरसेवक दिलीप भागवत आणि स्वप्नील भुवड आक्रमक झाल्याचे

सात वाहनांना एकच चालक सारथी; आकृतीबंध मंजूरीअभावी कर्मचारी भरती नाही

कर्मचाऱ्यांपेक्षा नगरसेवक व स्वीकृत नगरसेवक अधिक

पोलादपूर नगरपंचायतीमध्ये नगरअभियंता हे पद रिक्त असल्याने पोलादपूर नगरपंचायत बांधकाम परवानगी देणे व इतर बांधकामविषयक कामकाजाला खीळ बसली आहे. लिपिक टंकलेखक मंजूर ५ पदांपैकी ४ पदे रिक्त असल्याने बांधकाम विभाग, करविभाग, लेखाविभाग, आरोग्यविभाग आणि नळपाणीपुरवठा विभाग या विभागांची जबाबदारी एकाच लिपिकावर येत असून संबंधित विभागांच्या कामकाजातील समस्या वाढण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे. पोलादपूर नगरपंचायतीमध्ये आकृतीबंधानुसार १९ कर्मचारी असण्याची गरज स्पष्ट झाली आहे. यापैकी तीन कर्मचारी लिपिक रूपेश जाधव, शिपाई प्रमोद शिंदे आणि व्हॉल्वमन यशवंत मोरे यांचे पोलादपूर नगरपंचायतीमध्ये समावेश करण्यात आले आहे. पोलादपूर ग्रामपंचायतीचे जुने अनुभवी कर्मचारी लिपिक गणपत मोरे हे समावेशनाच्या प्रतिक्षेत सेवानिवृत्त झाले असून उर्वरित ८ कर्मचाऱ्यांचे समावेशन झाले नाही. यामुळे १७ नगरसेवक आणि २ स्वीकृत नगरसेवक अशा १९ नगरसेवकांची संख्या असलेल्या पोलादपूर नगरपंचायतीमध्ये कर्मचाऱ्यांची संख्या मात्र अल्पत्व असल्याने नगरपंचायतीचा गाडा कसा चालवायचा, असा प्रश्न प्रशासनाला भेडसावत आहे.

दिसून आले. नगरपंचायतीच्या सात वर्षांमध्ये ४ घंटगाड्या, २ डम्पर, १ ट्रॅक्टर अशी ७ वर्षांमध्ये ७ वाहने स्वच्छ भारत अभियानांतर्गत प्राप्त झाल्याची माहिती देताना दिलीप घाटे हा एकमेव चालक सात वाहनांचा सारथी म्हणून ग्रामपंचायत काळापासून सेवेत असल्याचे सांगितले. आणि त्या एकमेव चालकाचे आकृतीबंध मंजूरीअभावी समावेशन झाले नसल्याची माहिती यावेळी देण्यात आली. सत्ताधऱ्यांना विरोध करण्यासाठी नव्हे तर

नगरपंचायतीला एवढ्या प्रमाणावर निधी खर्च करताना नगरपंचायतीची अनेक वर्षांपासूनची अग्रिशमन बंबाची मागणी पूर्ण झाल्याने ही बाब शासनाच्या निदर्शनास आणून देण्याच्या हेतूने हा विषय प्रसिध्दी माध्यमांकडे मांडत असल्याचे यावेळी नगरसेवक दिलीप भागवत आणि स्वप्नील भुवड यांनी सांगितले. या पोलादपूर नगरपंचायतीमध्ये राज्यस्तरिय संवर्गातील १९ मंजूर पदांपैकी केवळ ७ पदे भरली गेली

आहेत. यात ५० टक्केपेक्षा कमी कर्मचारीवर्ग असताना नगरपंचायतीच्या विकासाचे गाड चालविण्याची जबाबदारी पोलादपूरचे प्रभारी मुख्याधिकारी विराज लबडे यांनी गेल्या वर्षभरात अधूनमधून हजर होत समर्थपणे पेलली आहे. आकृतीबंध मंजूरीअभावी कर्मचारी भरती शक्य नसल्याची माहिती विराज लबडे यांनी बोलतांना दिली. वाहनांची खरेदी राज्यपातळीवरून होत असून नगरपंचायतीच्या आर्थिक बाजूतून परस्पर देयके अदा होत असल्याने ही वाहने स्विकारण्याची अपरिहार्यता असल्याची माहिती यावेळी त्यांनी दिली. अग्रिशमन बंबासाठी आपण शासनाकडे प्रस्ताव केला असून तो मंजूरीच्या प्रतिक्षेत असल्याचेही यावेळी मुख्याधिकारी लबडे यांनी सांगितले.

परिणामी, पोलादपूर नगरपंचायतीच्या सात वाहनांना सात सारथी मिळण्याची शक्यता येत्या काही वर्षांमध्ये घूस दिसून येत आहे.

वारीमधील नुकोबारायाचे अकलूज येथील माने विद्यालयातील झालेले भव्य रिंगण. या रिंगणामध्ये देवाचा अश्व धावत असताना लाखो वारकरी विठ्ठलाच्या भक्ति लीन झाले होते.

विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक साहित्याचे वाटप

। मुरुड-जंजिरा । वार्ताहर । श्रीमती इन्दुमती वसंतलाल शहा चॅरिटेबल ट्रस्ट बोरिवली यांच्या मार्फत विविध सामाजिक उपक्रम राबवले जातात. यामध्ये गो शाळा चालवणे, वैद्यकीय उपचारासाठी मदत करणे, मुलांना उच्च दर्जाचे शिक्षण घेण्यासाठी आर्थिक मदत करणे, वृक्षारोपण आदी विविध उपक्रम राबवले जातात. यंदा दरवर्षी प्रमाणे पिटसई येथील अशोक ल. लोखंडे विद्यामंदिरातील इयत्ता पाचवी ते दहावी मधील शालेय विद्यार्थ्यांना टी-शर्ट, टोपी, तसेच वहा, पेन, पेन्सिल व इतर शैक्षणिक साहित्याचे वाटप करण्यात आले. ट्रस्टकडून साहित्य विद्यालयास मिळवून देण्याकरिता ट्रस्टचे समन्वयक गणेशजी सावंत व रसिका पवार यांचे मोलाचे योगदान लाभले. यावेळी निलेश थोरे, अमोल पवार, रितेश मुंडे, शाळेचे चे रमन खेळू वाजे, सचिव संजय रेडीज, परेश चांगले, स्वप्नील साळवी, राकेश जाधव, सुयोग बारटके, मुख्याध्यापक संतोष रेडीज आदी मान्यवर उपस्थित होते.

वडगाव प्राथमिक शाळेस माध्यमिक शाळेचा दर्जा

। रसायनी । वार्ताहर । रसायनी पाताळगंगा परिसरातील वडगाव जिल्हा परिषद शाळेला आठवीच्या वर्गाला मान्यता देण्यात आली असून शाळा आणि शिक्षकांचे अभिनंदन होत आहे. बालकांचा मोफत व सक्तीच्या अधिकार अधिनियमानुसार तसेच राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणानुसार स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या प्राथमिक शाळांचे सक्षमीकरण व दर्जेत वाढ करण्याकरिता व माध्यमिक वर्ग जोडण्यास सक्षम प्राधिकरण अधिकारी म्हणून रायगड जिल्हा परिषदेच्या मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी खालापूर तालुक्यातील वडगाव येथील राजिपच्या प्राथमिक शाळेला दर्जा वाढ आणि माध्यमिक वर्ग म्हणजे इयत्ता आठवीच्या वर्ग

वाढीस मान्यता दिली आहे. प्राथमिक शाळेचा पट वाढविण्यासाठी मुख्याध्यापक, सहकारी शिक्षक आणि शाळा कमिटी यांनी प्रयत्न केला असून हि पट वाढ शक्य झाली आहे. विद्यार्थी पट वाढ होण्यासाठी विविध कार्यक्रम राबविण्यात आले. इंग्रजी माध्यमांच्या शाळेत जाणाऱ्या अनेक मुलांनी शाळेची गुणवत्ता, प्रगती, शिक्षणाचा दर्जा, इंग्लिश शिकविणे आणि शिक्षकांची मेहनतीवर विश्वास ठेवून सुमारे २६ विद्यार्थ्यांनी पुन्हा वडगाव शाळेत प्रवेश घेतला आहे. शाळेत आधुनिक तंत्रज्ञान व संगणकीय प्रणाली उपलब्ध आहे.पालकांशी हितगुज, संवाद या बरोबर बैठक देखील होत असतात.

रा.जि.प. शाळा जामगावच्या विद्यार्थ्यांनी भातपिक लागवडीचा घेतला अनुभव

। सुतागवाडी । वार्ताहर । रोहतातील जामगाव येथील राजिपच्या प्राथमिक शाळेच्या विद्यार्थ्यांनी आटले वाडीच्या मधुकर चंदने यांच्या शेतावर जाऊन शेतीच्या कामांचा आनंद आणि अनुभव घेतला. अभ्यासाबरोबर विद्यार्थ्यांना भात पिके लागवड तसेच शेतीच्या तंत्रज्ञानाची माहिती व्हावी यासाठी मुख्याध्यापिका प्रिया टोकरे विद्यार्थ्यांना शेतावर घेऊन गेल्या. मुलं-मुली शेतात उतरून प्रथम शेती मशागतीची माहिती

त्यांना मधुकर चंदने यांनी सांगितली. प्रत्यक्ष भात रोपांची लागवड करताना ती कशी करावी, याचे प्रात्यक्षिक दाखवल्यानंतर विद्यार्थी शेतात उतरल्यानंतर पारंपारिक गाणी म्हणत भारोप लागवण्याचा अनुभव घेतला.

चित्रलेखा पाटील यांच्याकडून सांत्वन

। अलिबाग । प्रतिनिधी ।

अलिबाग तालुक्यातील काले येथील शेकापचे निष्ठावंत कार्यकर्ते गिरीष पाटील यांचे नुकतेच निधन झाले. शेकाप महिला आघाडी प्रमुख चित्रलेखा पाटील यांनी त्यांच्या घरी जाऊन गिरीष पाटील यांच्या पत्नीसह कुटूंबाची विचारपूस करून सांत्वन केले.

गिरीष पाटील यांच्यावर विरकोळ कारणावरून हल्ला करून त्यांना तिघांनी जखमी केले. यामध्ये त्यांचा मृत्यू झाला. पाटील यांच्या निधनाची माहिती मिळताच

शेकापच्या महिला आघाडी प्रमुख चित्रलेखा पाटील यांनी शुक्रवारी सकाळी काले येथील त्यांच्या घरी जाऊन गिरीष पाटील यांच्या पत्नी स्नेहल पाटील यांची विचारपूस करून त्यांचे सांत्वन केले. यावेळी

सरपंच सुहानी पाटील, रंजना पाटील, मानारफे झिराडचे सदस्य जयेश पाटील, प्रत्यंत पाटील तसेच, महिला, काले ग्रामस्थ व कार्यकर्ते, स्नेहल पाटील यांचे भाऊ रूपेश पाटील व कुटुंबिय उपस्थित होते.

सुधागड तालुका मराठा समाज संस्थेच्यावतीने एक हजार झाडांचे रोपण

पाली - खोपोली मागविली 'सावली' परतणार

। सुधागड-पाली । वार्ताहर । सुधागड तालुक्यातील पाली-खोपोली राज्य महामार्गावर पाली ते खुरावले फाटा दरम्यान दुर्गम सुधागड तालुका मराठा समाज संस्थेच्यावतीने वृक्षारोपण कार्यक्रम रविवारी (दि. ७) आयोजित करण्यात आला होता. या राज्यमार्गाचे नुकतेच रंदीकरण करण्यात आले आहे. रंदीकरणादरम्यान असंख्य झाडे तोडण्यात आली होती. या वृक्षारोपणामुळे या मार्गावर आता गेल्याली सावली पुन्हा परतणार आहे. या वृक्षारोपण मोहिमेत मराठा समाज बांधवांसह तालुक्यातील अनेक नागरिकांनी उत्स्फूर्त सहभाग

घेतला होता. सध्या वातावरणात सातत्याने बदल होत आहे. त्यामुळे पर्यावरणाचा समतोल ढासळतो असून पर्यावरणाचा प्रश्न सर्व जगाला भेडसावत आहे. पर्यावरणाचा समतोल राखण्यासाठी वृक्षारोपण व त्यांचे संवर्धन ही आजच्या काळाची मोठी गरज आहे, असे प्रतिपादन सुधागड तालुका मराठा समाज संस्थेचे अध्यक्ष धनंजय साजेकर यांनी केले. सकाळी साडेआठ वाजता वृक्ष लागवडीस नियोजनबद्ध सुरुवात करण्यात आली. पाली, आंबोले, रासळ, वावे, मजरे जांभळपाडा आणि खुरावले फाटा अशी एकाच

वेळी सहा टप्प्यात ही वृक्ष लागवड मोहीम राबविण्यात आली. यावेळी शिसव, कांचन, बेहडा, आवळा, वावळा, करंज, इत्यादी जातीच्या १ हजार झाडांची लागवड करण्यात आली. या वृक्ष लागवड मोहिमेत सुधागड तालुक्यातील मराठा समाज बांधवांसह वृक्षप्रेमी मोठ्या संख्येने सहभागी झाले होते. ही वृक्षारोपण मोहीम अध्यक्ष धनंजय साजेकर यांच्या नेतृत्वाखाली संस्थेचे कार्याध्यक्ष सरचितणीस सुजित बार्सेकर, खजिनदार योगेश मोरे, सर्व संचालक व संचालिका, विभागीय पदाधिकारी, गडकिल्ले, पर्यावरण व वन संवर्धन समितीचे

प्रमुख अमित निंबाळकर, संचालक अरविंद दंत, संचालक प्रदीप गोळे, मिलिंद गोळे व समाज बांधव-भगिनी व वृक्षप्रेमी, सुधागड तालुका शेतकरी संघर्ष संघटना, एम.एस. आर.डी.सी, तसेच लेकसिटीचे सदानंद पाटील यांच्या विशेष सहकार्यातून यशस्वी करण्यात आली. राजेंद्र राजत यांनी ही सर्व झाडे देऊन विशेष सहकार्य केले. या कार्यक्रमाचा समारोप आंबोले येथील श्री गणेश हॉटेल येथे करण्यात आला. यावेळी संस्थेचे कार्याध्यक्ष बळीराम निंबाळकर व राजेंद्र राजत यांनीही मार्गदर्शन केले.

सुधागड तालुका मराठा समाज संस्थेच्या माध्यमातून आम्ही केलेली वृक्ष लागवड याचे संवर्धन करण्याची जबाबदारी देखील आम्ही घेतली आहे. लवकरच या झाडांना आधार देऊन द्री गाई बसविण्यात येईल. तसेच, इच्छेनुसार प्रत्येकाला आम्ही एक ते पाच झाडे दत्तक देऊन ती लोक त्यांचे संगोपन करतील याची व्यवस्था करणार आहोत. - धनंजय साजेकर, अध्यक्ष सुधागड तालुका मराठा समाज

विजेच्या लपंडावामुळे माथेरानमध्ये निसर्ग पर्यटन संस्था उपोषण करणार

। नेरळ । प्रतिनिधी । माथेरान या पर्यटनस्थळी पर्यटक पर्यटनासाठी येत असतात. माथेरानमध्ये पर्यटन हा एकमेव व्यवसाय असून त्यासाठी वीजही महत्वाची बाब आहे आणि माथेरानमध्ये वीजपुरवठा खंडित होण्याच्या घटना सातत्याने घडत आहेत. त्यामुळे महावितरणच्या कारभारविरोधात निसर्ग पर्यटन संस्था उपोषण करणार असल्याचे निवेदन निसर्ग पर्यटन संस्थेकडून महावितरणच्या उपअभियंत्यांना देण्यात आले आहे.

माथेरान हे जागतिक दर्जाचे पर्यटनस्थळ असून येथे पावसाळ्यात मोठ्या प्रमाणात पर्यटक वर्षा सहलीचा आनंद घेण्यासाठी येत असतात. माथेरानला कुठल्याही प्रकारची शेती होत नसून पर्यटन हिच माथेरानची शेती आहे. त्यामुळे अथर्वलुन जीवनमान हे पर्यटनाकर व अथर्वलुन आहे. असे असताना महावितरणच्या कारभाराचा फटका येथील पर्यटन व्यवसायाला

बसत आहे. शहरात दररोज अनेकवेळा विद्युत पुरवठा खंडित होत असतो. त्यामुळे त्याचा थेट परिणाम येथील पर्यटन व्यवसायावर होत आहे. सध्या ऑनलाईनचे युग असून येणारे पर्यटक हे शक्यतो ऑनलाईन पेमेंट करत आहेत. तसेच, एटीएमचा वापर देखील करत आहेत. येथील खंडित होणाऱ्या विद्युत प्रवाहाचा फटका पर्यटक व्यवसायाला बसत आहे. तसेच, माथेरानमध्ये ई-रिक्षा चालू झाल्यामुळे खंडित होणाऱ्या विद्युत पुरवठ्यामुळे ई-रिक्षा चार्जिंग होत नाहीत. त्यामुळे विद्यार्थ्यांना शाळेत जाण्यास विलंब होत आहे, त्याचा परिणाम त्यांच्या अभ्यासावर होतो याकडे त्यांनी लक्ष वेधले. महावितरणने आपला गलथान कारभार न सुधारल्यास निवेदन दिल्यापासून वीस दिवसांन वेमुदत उपोषण करण्याचा इशारा त्यांनी महावितरणला दिला आहे.

जिकडे-तिकडे कीड

मोटमोट्या परीक्षा देऊन पास झालेल्यांना समाजात मोठा मान असतो. त्यांना मोठी पदे मिळतात. हे तरुण इतरांपेक्षा अधिक उजवे असल्याने त्यांना प्रतिष्ठा व पैसे मिळणे हे रास्तच आहे असे मानले जाते. पण दुर्दैवाने आपल्या सर्वच यंत्रणांना कीड लागलेली आहे. सध्या नोट परिक्षेचा पेपर फुटल्याच्या भानगडीची चर्चा चालू आहे. बिहार आणि गुजरातमध्ये अनेक जणांना ताब्यात घेण्यात आले आहे. आपण कोणत्याही परिक्षेचे कोणतेही पेपर फोडून दाखवू शकतो असा, बिहारमध्ये ज्याला मुख्य सूत्रधार म्हणून ताब्यात घेतला आहे त्याचा दावा आहे. पेपर फोडणे, खऱ्या उमेदवारांच्या जागी इतरांना बसवून उचरे लिहून घेणे असे अनेक गैरव्यवहार तो लीलया करू शकतो. यासाठी त्याने व विविध क्लासेसच्या चालकांनी मिळून एक रॅकेटच तयार केले होते. महाराष्ट्रात लातूरचे लोकही त्यात सामील होते. जितक्या म्हणून आर्थिक आणि पांढरपेशा भानगडी आणि गुन्हे आहेत त्याचे धामेदारे गुजरातत आढळून येतातच. गुजरातते गोश्रा येथे विशिष्ट केंद्रावर बसा आणि हमखास पास व्हा अशी योजनाच निघाली होती. देशभरातले विद्यार्थी तेथे येत. आश्चर्य म्हणजे इतक्या वर्षांमध्ये पोलिस, प्रशासन यापैकी कोणालाच त्याचा पत्ता नव्हता. आता बहुदा बरीच ओरड झाल्याने त्यांच्याविरुद्ध कारवाई करणे सरकारला भाग पडले असावे. एकूण या सर्व प्रकारांमुळे वैद्यकीय अभ्यासक्रमाच्या पूर्वापरिक्षेमध्ये प्रष्टाचार होत असल्याचे उघड झाले. डॉक्टर तयार करणाऱ्या आपल्या व्यवस्थेवरचा विश्वास उडावा अशीच ही स्थिती आहे. यातच आता महाराष्ट्रातील पूजा खेडकर यांचे प्रकरण बाहेर आले असून त्यामुळे केंद्रीय लोकसेवा आयोगाच्या आयएसए इत्यादी परिक्षांमधून होणाऱ्या निवडीबाबतही प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले आहे. लोकसेवा आयोगाच्या परीक्षांना या देशातील सर्वोत्कृष्ट व गुणवान विद्यार्थी बसत असतात. अलिकडे तर डॉक्टर, आयआयटीतून पास झालेले इंजिनिअर, आयआयएममधून उत्तीर्ण झालेले मॅनेजर अशांचे लोकसेवा आयोग परिक्षांकेडे येण्याचे प्रमाण प्रचंड वाढले आहे. मात्र आता या परिक्षेतही गैरव्यवहार होतात की काय अशी शंका निर्माण झाली आहे.

खेडकरांचे सर्वच वादग्रस्त

पूजा खेडकर यांचे प्रकरण व त्यात बाहेर येणारी नवनवीन माहिती चक्रावून टाकणारी आहे. पूजा या प्रशिक्षणार्थी जिल्हाधिकारी होत्या. त्यांची नियमित नियुक्ती अजूनही झालेली नव्हती. अशाच प्रशिक्षणादरम्यान त्या पुण्यात असताना तेथील जिल्हाधिकारी कार्यालयात आपल्याला स्वतंत्र कार्यालय, टेबल इत्यादी मिळावे यासाठी त्यांनी वरिष्ठ तसेच तहसिलदार इत्यादींना जवळपास दमदाटी केल्याचे दिसते. त्यांचे वडील दिलीप खेडकर हे माजी जिल्हाधिकारी असून त्यांना प्रशासनातील खाचाखोचा चांगल्याच माहिती आहेत. बहुदा त्यांचाच उपयोग करून त्यांनी तहसिलदार वगैरे मंडळींवर दबाव टाकण्याचा प्रयत्न केलेला दिसतो. जिल्हाधिकाऱ्यांनी केलेली कार्यालयाची व्यवस्था अमान्य करून या खेडकर पिता व पुत्रांनी कार्यालयातील व्हिआयपी कक्ष स्वतःसाठी मागून घेतला व तिथे नवीन सुविधांची मागणी केली. नंतर अपर जिल्हाधिकाऱ्यांच्या अँटी चेंबरमध्ये त्यांची तात्पुरती सोय केलेली असतानाही त्यांच्या गैरहजेरीत मूळ मालकांचेच सामान उचलून बाहेर टाकण्याचा पराक्रम पूजाताईंनी केला असा आरोप आहे. या प्रकरणाला वाचा फुटल्यानंतर पूजा यांची वाशिमला बदली करण्यात आली. मात्र आता त्यांच्या निवडीबाबतच साशंकता व्यक्त केली जाते आहे. खेडकर यांनी ओबीसी क्रिमी लेअर या वर्गातून तसेच अपंग असल्याचे दाखवून निवड मिळवल्याचे सांगितले जाते. मात्र त्यांचे वडिल दिलीप खेडकर यांनी अलिकडेच नगरची लोकसभा निवडणूक वंचितच त्या तिकिटावर लढली होती. त्यावेळी सादर केलेल्या प्रतिज्ञापत्रात त्यांनी आपले उत्पन्न चाळीस कोटी असल्याचे म्हटले होते. क्रीमी लेअरची मर्यादा आठ लाख रुपये वार्षिक उत्पन्नाची आहे. असे असूनही दिलीप यांच्या मुलीला राखीव कोट्यातून प्रवेश कसा मिळू शकला असा प्रश्न काही जणांनी उपस्थित केला आहे. दुसरे म्हणजे, पूजा यांना वारंवार सूचना करूनही नियुक्ती होण्यापूर्वीच्या वैद्यकीय तपासणीला त्या हजर झाल्या नाहीत. त्यामुळे त्यांचे अपंग प्रमाणपत्रही वादग्रस्त ठरले आहे.

लोकसेवा आयोगाची प्रतिष्ठा पणाला

लोकसेवा आयोगातून निवड झालेल्या उमेदवाराबाबत इतक्या प्रकारच्या शंका निर्माण होण्याची महाराष्ट्रातील तरी ही पहिलीच वेळ आहे. अपेक्षा अशी आहे की ती शेतटचीच ठरावी. पण भीती अशी आहे की ती तशी ठरणार नाही. उलट, अशा प्रकारची आणखी प्रकरणे या निमित्ताने बाहेर येण्याची शक्यता आहे. आता पूजा यांची इतरही प्रकरणे उघड होत आहेत. अंतिम मुलाखतीची तयारी करण्यासाठी त्यांनी सराव म्हणून जा महिला खिलत दिली आहे त्याचा व्हिडिओ आता बाहेर आला आहे. त्यात बीडमधील महिला आपली गर्भाशये का काढून टाकत आहेत या प्रश्नाचे उत्तर पूजा यांना ठाऊकच नसल्याचे दिसते आहे. हा व्हिडिओ खरा असेल तर हा प्रकार गंभीर आहे. बीडमध्ये उसतोडणी कामगारांचे प्रमाण सर्वाधिक आहे. नवऱ्यांच्या बरोबरीने त्या ऊस तोडायला जातात. अधिक मुले होऊ देणे त्यांना परवडत नाही. दुसरे म्हणजे मुलींची भ्रूणहत्या होण्याचे प्रमाणही येथेच सर्वाधिक आहे. त्यांना सरकारने आता चाप लावल्याने गर्भाशय पिशाचिक काढून टाकण्याचा पर्याय या मजूर महिला स्वीकारतात. पूजा खेडकर या नगर जिल्हातील आहेत. त्यांना आपल्या लग्नच असलेल्या बीड जिल्ह्याचे हे वास्तव ऐकूनही ठाऊक नसावे हे गंभीर आहे. पूजा यांच्या कुटुंबाने पुणे जिल्ह्यात जबरदस्तीने काही जमीन बळकावल्याचे आरोपही आता होऊ लागले आहेत. ते आरोप खोटे मानले तरी एकूण कायदा तसेच सरकारी यंत्रणा यांना कःपदार्य मानण्याची खेडकर यांची वृत्ती त्यातून दिसून येते. यावर जरब बसेल अशी कारवाई होण्याची गरज आहे. तुम्हाला हे प्रकरण महागात जाईल ही खेडकरांची आवडती धमकी आहे. जिल्हाधिकाऱ्यांना देखील अशी भीती दाखवली जात असेल तर ते खपवून घेतले जाता कामा नये. अर्थात, खेडकरांना राजकीय आशीर्वाद असल्याखेरीज ते असे करणार नाहीत. त्यामुळे पोलिसांनी मुद्यापर्यंत जाऊन ही कीड वेळीच उप्पून टाकायला हवी.

देशात गेल्या दोन दशकांमध्ये झालेल्या चेंगराचेंगरीच्या घटना आणि त्यात शेकडो बळी गेले असताना गर्दीचे व्यवस्थापन करण्यात आपण अजूनही कमी पडतो आहोत. एखादी घटना घडली की राज्यकर्ते आणि प्रशासनाचे अर्थू ढाळायचे, चौकशीचे आदेश द्यायचे आणि चौकशी अहवाल सादर झाल्यानंतर निष्कर्ष पाहून धोरण ठरवण्याऐवजी बासनात गुंडाळून ठेवायचे, ही रीत झाली आहे. परवा उत्तर प्रदेशमध्ये असेच काही घडले...

उत्तर प्रदेशमधील हाथरस कायम या ना त्या कारणाने चर्चेत असते. मागे येथे एका दलित युवतीवर सामूहिक अत्याचार झाल्याचे प्रकरण देशभर गाजले होते. आताही सिकंदराव येथे आयोजित सत्संगात शेकडो बळी गेल्याने हाथरसची चर्चा सुरू आहे. देशात गेल्या दोन दशकांमध्ये झालेल्या चेंगराचेंगरीच्या घटना आणि त्यात शेकडो बळी गेले असताना गर्दीचे व्यवस्थापन करण्यात आपण अजूनही कमी पडतो आहोत. एखादी घटना घडली की राज्यकर्ते आणि प्रशासनाचे अर्थू ढाळायचे, चौकशीचे आदेश द्यायचे आणि चौकशी अहवाल सादर झाल्यानंतर निष्कर्ष पाहून धोरण ठरवण्याऐवजी बासनात गुंडाळून ठेवायचे, ही रीत झाली आहे. मराठीमध्ये 'मागच्यास देव, पुढचा शहाणा' अशी म्हण आहे; परंतु प्रशासन आणि राज्यकर्ते ती सोईस्कररीत्या विसरतात. पुन्हा देव लागल्यानंतरही समोर पाहून चालायचे लक्षातच राहत नाही. हाथरसच्या घटनेनंतर आयोगांपासून प्रशासकीय अधिकार्यांपर्यंत कोणाची जबाबदारी निश्चित होणार असा सवाल सम रेर उभा राहतो. या चेंगराचेंगरीत निष्पायांच्या मृत्यूला जबाबदार कोण, एवढा मोठा निष्काळजीपणा कसा काय घडला, प्रशासनाचे आयोगांकाना सत्संगाला उपस्थित असलेल्या लोकांची संख्या का विचारली नाही, भोलेबाबांचे पूर्वीचे कार्यक्रम पाहता या वेळी कित्या र्वादी होणार याचा अंदाज आला नाही का, सत्संग संघटनेनंतर अचानक जमाव बाहेर कसा येऊ लागला, गर्दीला बाहेर पडण्यासाठी सत्संगाच्या टिकाणी स्वतंत्र दरवाजे का ठेवले गेले नाहीत? सत्संग संघटनेनंतर भोलेबाबांचा ताफा तिथून का निघून गेला?... प्रश्न अनेक आहेत.

उत्तर प्रदेशचे मुख्यमंत्री योगी आदित्यनाथ यांनी या घटनेच्या चौकशीचे आदेश दिले असले तरी या आणि अन्य मुद्द्यांची चौकशी होत नाही आणि दोषींवर कारवाई होत नाही, तोपर्यंत अशा घटना घडतच राहणार आहेत. हाथरस चेंगराचेंगरीच्या चौकशीसाठी एक समिती तयार करण्यात आली आहे. ती राज्य सरकारला लवकरच

अहवाल देणार आहे. आता या प्रकरणी फिर्याद दाखल झाली असली तरी ज्यांच्या सत्संगासाठी गर्दी झाली होती, त्यांचे नाव या फिर्यादीत नसल्याने आश्चर्य व्यक्त होत आहे. गर्दीत चेंगराचेंगरी होते, तेव्हा दुर्बलांचाच बळी जातो. मुंबई, मांढरदेवी, मक्का, मदिना, वैष्णोदेवी किंवा अन्य ठिकाणाची उदाहरणे घेतली तर म हिला आणि लहान मुलांच्या मृत्यूचे प्रमाण जास्त असते, असे लक्षात येते. हाथरसमध्ये मृत्यूमुखी पडलेल्यांमधे र्थे महिला आणि लहान मुलांचा समावेश आहे. सत्संगासारख्या कार्यक्रमांला येण्यापूर्वी कानाकोपऱ्यातून जमलेल्या संगतीमध्ये एवढा मोठा नरसंहार घडेल, याची कल्पनाही कोणी केली नसेल. या घटनांमधील गर्दीचे मानसशास्त्र समजून घेणे आणि त्यावर नियंत्रण ठेवणे महत्वाचे आहे. अशा मोठ्या घटनांमध्ये कोणत्याही वेळी गर्दीचे मानसशास्त्र समजून घेऊन त्यावर नियंत्रण ठेवण्याची योजना आखणे आवश्यक आहे. गर्दीतील सदस्य नेहमीच एखाद्या विषयावर मत मांडत असले, तरी त्यांचे वैयक्तिक विचार आणि कार्यशीली वेळी असते; परंतु मोठ्या संख्येने लोक जमतात, तेव्हा स्थिरतेचा अभाव असतो. ते एका वेगळ्याच प्रकारच्या थराराने प्रेरित झालेले असतात.

जनार्दन पाटील

जमावाचे मानसशास्त्र समजून घेतले तर गर्दीमुळे जेवढी चिडचिड होण्याची शक्यता असते, तेवढीच सुरक्षा व्यवस्था पाळण्याचीही भावना असते; परंतु केवळ स्थिरतेच्या अभावामुळे, विशिष्ट परिस्थितीत सक्रिय जमाव निष्क्रिय गटात बदलतो. या गर्दीत अस्वस्थता पसरल्याने चेंगराचेंगरी आणि अशा घटना घडतात.

जमावाचे मानसशास्त्र समजून घेतले तर गर्दीमुळे जेवढी चिडचिड होण्याची शक्यता असते, तेवढीच सुरक्षा व्यवस्था पाळण्याचीही भावना असते; परंतु केवळ स्थिरतेच्या अभावामुळे, विशिष्ट परिस्थितीत सक्रिय जमाव निष्क्रिय गटात बदलतो. या गर्दीत अस्वस्थता पसरल्याने चेंगराचेंगरी आणि अशा घटना घडतात.

आजकाल

विद्युत भागवत काळाच्या पडद्याआड

पुरोगामी सुधारणावादी चळवळीचा इतिहास असलेल्या आपल्या राज्यातील सीमुकी चळवळीसाठी हयातभर झोकून देणाऱ्या पुण्यातील स्त्रीवादी लेखिका आणि सामाजिक कार्यकर्त्यां विद्युत भागवत आज गुस्वारी काळाच्या पडद्याआड झाल्या. दिवंगत विद्युत भागवत यांना भावपूर्ण श्रद्धांजली.

गेली चार दशकांतून अधिक काळ त्या महाराष्ट्रातील महिला, विद्यार्थी, दलित आणि शेतकऱ्यांच्या चळवळीशी संबंधित होत्या. पुणे विद्यापीठातील क्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले विद्यापीठात महिला अध्ययन केंद्राच्या त्या संस्थापिक संचालिका होत. महिलाविषयक स्वतंत्र अभ्यास शाखा घडविणाऱ्या विचारवंतांच्या यादीत भागवत नावाच्या विदुषीचा समावेश होतो.

त्यांचे महिलांच्या प्रश्नावरील लिखाण, स्त्रीवादी सिद्धांत आणि सामाजिक इतिहासावरील लिखाण गाजले आहे. शैक्षणिक लेखनाव्यतिरीक त्या वृत्तपत्रांतही लिहिताने. कथा, कविता आणि कादंबरीलेखनासाठी त्या परिचित आहेत. भागवत यांचे व्यक्ति, वैचारिक भूमिकेतून स्त्रीवादाविषयीचे विविध पैलू उलगडतात.

भाषा शास्त्र, साहित्य, समाजशास्त्र, शिक्षण आणि स्त्रीविषयक अभ्यास अशा विविध विषयांमध्ये त्या ज्ञानदान आणि संशोधनकार्यात व्यग्र होत्या. पुणे विद्यापीठातील क्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले महिला अभ्यास केंद्राच्या संस्थापक संचालिका म्हणून त्यांनी काम पाहिले. भारतातील स्त्रीविषयक अभ्यास केंद्रांपैकी पुण्यातील अग्रणी केंद्र आहे.

विविध भारतीय भाषांमधील लेखिकांचे साहित्य एकत्र आणणाऱ्या विमनेस रायटिंग इन इंडिया या प्रकल्पाच्या त्या

संपादक होत्या. हा प्रकल्प भारतातील स्त्रीवादी अभ्यास प्रवासात महत्त्वाचा ठरला. हैदराबाद येथील अन्वेषी या स्त्रीवादी संघटनेच्या कार्यालयात झालेल्या या प्रकल्पाचे सुसी थारु आणि के. ललिता यांनी नेतृत्व केले होते.

भागवत यांनी मराठी आणि इंग्रजी अशा दोन्ही भाषांमधून विपुल लेखन केले. सामाजिक चळवळी, मध्ययुगीन आणि आधुनिक महाराष्ट्राचा सामाजिक इतिहास त्यातून मांडला गेला आहे. शिवाय स्त्रीवादी साहित्याच्या अभ्यास, स्त्रीवादी विचार आणि सिद्धांत, तसेच स्त्रीवादी अभ्यासाशाखेच्या संदर्भात येणारे प्रश्नाही समोर आणले आहेत. स्त्रीवादाचा मूळ स्त्रोत या दृष्टिकोनातून त्यांनी संत कवयित्रींच्या काव्यासंबंधीही अभ्यास केला आहे. महाराष्ट्रातील लिंगभेदविषयक सामाजिक इतिहासावर त्या सातत्याने लिहित असत.

भागवत यांनी महाराष्ट्रात झालेल्या अनेक सामाजिक चळवळीत सक्रिय सहभाग घेतला. महिलांच्या चळवळींपासून ते दलित व गरीब शेतकऱ्यांच्या चळवळीपर्यंत त्यांनी त्यांचा बारकाईने अभ्यासही केला. ऐतिहासिक, साहित्यिक आणि लिंगभेदाबाबत लिहिताना प्रदेश हा विभाग महत्त्वाचा असतो, अशी भूमिकाही त्यांनी मांडली. अनेक भाषांतर प्रकल्पांमध्येही भागवत यांचा सक्रिय सहभाग असल्याचे दिसते. कृषक समाजातील प्रश्न त्यांनी शरद जोशी यांच्या शेतकरी संघटनेच्या माध्यमातून जाणून घेतले. चांदवडीची शिंदेरी ही शरद जोशी यांच्या चळवळीत अनेकांपैकी त्यांचा मोठा वाटा आहे.

मराठी ही ज्ञानभाषा व्हावी, या दृष्टीने त्या सातत्याने लिखाण करीत असतात. विद्यापीठात शिकवत असताना

लिंगभेद, भारतीय समाज, जागतिकीकरण व आंतरराष्ट्रीय आदानप्रदान, सामाजिक न्याय यांसारखे विषय त्या कल्पकतेने मांडतात. महाराष्ट्रातील जातविरोधी, शेतकरी आणि महिला चळवळीतील सक्रिय सहभागाचा त्यांच्या संशोधन आणि शिकवण्यावर पगडा आहे. सरकारी आश्रमांत बौद्धिकदृष्ट्या अक्षम महिलांची संततीनियमन शस्त्रक्रीया केली जाते, या प्रश्नाची गंभीर दखल घेत त्यांनी पुस्तकी ज्ञान आणि चळवळ यातील तफावत दूर करण्याचे बरेच प्रयत्न केले.

मानववंशशास्त्रातील लिंगभावाची शोधमोहीम, वाढत्या मूलत्वावादाला शरद: सुसंवादी लोकशाहीच्या दिशेने या लेखमालेचे संपादन आणि फेमिनिस्ट सोशल थॉट्स ही त्यांची महत्त्वाची पुस्तके आहेत. भागवत यांची पहिली कादंबरी आपरावार्लोकिता पाच वर्षांपूर्वी म्हणजे २० एप्रिल २०१९ रोजी पुण्यातील हरिती प्रकाशनाने प्रकाशित केली आहे. या कादंबरीत महाराष्ट्रातील स्त्री-प्रश्नाची गुंतागुंत आहे. हाच त्यांच्या हयातभरातील अभ्यासाचा आवडीचा प्रांत होता.

भागवत यांना स्त्री प्रश्नाची वाटचाल या पुस्तकाच्या लेखनासाठी २००४०५ सालचा समाजविज्ञान कोश पुस्तकार मिळाला. त्यांना २००६ सालच्या महाराष्ट्र सारस्वत गौरव पुस्तकारांमधील समन्वित करण्यात आलेले आहे. स्त्री चळवळीत विद्युत भागवत या विदुषीचे मोठे योगदान आहे. त्यांच्या विचारांना आणि स्त्रीवादी चळवळीतील व्यासंगी अभ्यासपूर्ण लिखाणाचा वारसा नव्या पिढीला मार्गदर्शक ठरेल.

विद्युत भागवत या महिलांच्या प्रश्नावरील चळवळीचे ज्ञानपीठ व ज्ञानकोष होते. त्यांच्या आवडीचा विषयाला अभ्यास व संशोधनाच्या माध्यमातून पुढे नेणे हीच त्यांनी खरी आदारीजली ठरेल.

लोकसंसद

एकीकडे दिलदारपणा, तर दुसरीकडे असेरावी!

प्रसामाध्यमातून सध्या दोन बातम्या लक्ष वेधून घेत आहेत. नुकत्याच पार पडलेल्या आयसीसी टी-२० क्रिकेट विस्वचषक स्पर्धे मध्ये भारतीय संघाने अंतिम सामन्यात दक्षिण आफ्रिकेला पराभूत करत विश्वविजेतेपद पटकावले आणि विश्वविजेत्या भारतीय संघावर पैशांचा अक्षरशः वर्षाव झाला. या ऐतिहासिक काम गिरीसाठी क्रिकेटविश्वातील अतिश्रीमंत असलेल्या भारतीय क्रिकेट नियामक मंडळाने (बीसीसीआय) भारतीय संघाला तब्बल १२५ कोटी रूपयांचे बक्षीस जाहीर केले. यातील प्रत्येकी ५ कोटी रुपये १५ खेळाडू आणि प्रशिक्षक राहुल द्रविड यांना देण्यात येणार होते. मात्र मला प्रशिक्षक चमूमधील इतर सदस्यांना मिळणाऱ्या रकमे ऐवढीच म्हणजे २.५ कोटी रुपये रक्कम देण्यात यावी अशी विनंती करत उर्वरित अडीच कोटी स्वीकारण्यास नम्रपणे नकार देऊन राहुल द्रविड यांनी आपल्या दिलदार स्वभावाचे दर्शन घडवले. दुसरीकडे राज्यातील वादग्रस्त प्रशिक्षणाची परिविक्षाधीन आयएसए अधिकारी पूजा खेडकर यांनी प्रशिक्षणाच्या काळातच पुण्याच्या जिल्हाधिकारी कार्यालयाकडे कायदात तरतूद नसताना देखील स्वतंत्र कार्यालय, अंबर दिवा लावलेली गाडी, बंगला, कर्मचारी अशा अवसाव मागण्या केल्या आणि त्या मागण्या करताना असेरावीचे आणि अक्षयतेचे वर्तन केले.

-प्रदीप शंकर मोरे, अंधेरी

मराठी साहित्यिक दिनविशेष

१३ जुलै

१८३५:- शारीर व इंद्रिय - विज्ञानशास्त्रावरील ग्रंथकर्ते डॉ. भिकाजी अमृत चोपे यांचा जन्म. पेशाने डॉक्टर असणाऱ्या चोप्यांना 'मानुषशास्त्रशास्त्र अनांतामी' आणि 'मानुष इंद्रियविज्ञानशास्त्र : फिजिऑलॉजी' हे इंग्रजी ग्रंथावरून तयार केलेले ग्रंथ असून यातून इंग्रजीला पर्यायी मराठी शब्द देण्याचा त्यांनी त्या काळात केलेला प्रयत्न निश्चितच कौतुकास्पद आहे. १८७२:- कोशकार, मराठी भाषेचे जाणकार, भाषापीठ जेम्स. टी. मोल्सवर्थ यांचे निधन. त्यांचा मराठी इंग्रजी कोश १८३१ मध्ये प्रसिध्द झाला. १९०३:- कवयित्री, अनुवादक विमल रुग्णोत्तम देशपांडे यांचा जन्म. साहित्यिक पु. य. देशपांडे यांच्या पत्नी. या दोघांचा एकत्रित काव्यसंग्रह 'निर्माल्यमाला' तर 'घर-आंगण' हा त्यांचा सामाजिक व सांस्.तिक विषयांवरील स्फुट लेखांचा संग्रह. जे. कृष्णमूर्ती यांच्या पुस्तकांचा 'जीवनभाष्ये' या नावाने अनुवाद. १९१६:- पत्रकार, संगीत समीक्षक तात्या बाळगे यांचा जन्म. त्यांची 'बज्रगुण' आणि 'भिन्न षड्ज' ही पुस्तके प्रकाशित झाली. १९२३:- तेलगू भाषिक मराठी लेखक कोमाराज वेंकटरेश लक्ष्मणराव यांचे निधन. विविधज्ञान विस्तारमधून कोमाराज यांचे मराठीतून लेखन प्रसिध्द. १९२९:- लेखक, कवी, वक्ते

आणि प्राचीन मराठी कवितेचे संग्रहाक संपादक अच्युत सीताराम साठे यांचे निधन. तत्कालिन वाड्मयीन साहित्यातून त्यांनी बरेच लेखन केले. 'पद्यघद्याकर' हा त्यांचा स्फुट काव्यसंग्रह प्रकाशित. त्यांची महत्त्वाची साहित्यिक कामगिरी म्हणजे दयाळनाथ देवनाथ या वैदर्भीय संतकवींच्या रसाळ कवितेचे त्यांनी श्रीदयाळनाथांची कविता आणि श्री देवलनाथ महाराजांची कविता' यांचे संग्रहरूपाने केलेले संपादन. १९३४:- संस्कृत-प्राकृतचे जाणकार, लेखक प्राचार्य डॉ. मधुसूदन बॉकर यांचा जन्म. त्यांच्या ग्रंथसंपदेत 'संस्कृत- प्राकृत हस्तलिखित सूची', 'उघडली कवाडे प्रकाशाची अनुभवामुताचा रसास्वाद', 'स्वर्ग - धारेची मोहक कन्या (५ मराठी संगीतिका)', 'मौनची अक्षरे भली (चांगदेव पासष्टी परिचय)', 'प्राचीन भारताचा राजकीय इतिहास (अनुवाद)', 'श्री विष्णुसहस्र वचनमृत (श्री विष्णु महाराजांची १००१ सुवचने)', 'खिडक्या - ललित लेख', 'युगायुगातील अगस्त्य परंपरा', 'चाहूल : मराठी काव्यसंग्रह', 'गीता -सुगीता कर्तव्या (६१ श्लोकांचे ९ अनुवाद)', 'श्री गोपालकृष्ण सहस्रनाम स्तोत्र (अनुवाद)', 'सामग्रीता - गीता मराठी संगीतिका आविष्कार', 'श्रीसूक्त (संपादन)', 'ओवी ज्ञानेशाची - ७७० ओव्यांचा रसास्वाद', 'ओवी आजची (मिरिकली)', 'मन करा रे म्हण

(चिंतन)', 'अमृतकलश - काव्यसंग्रह', 'मधुसंघ्य : संस्कृत लेख संग्रह', 'पसायदान - पुस्तिका व सी डी', 'आषाढस्य प्रथम दिवसे (मेघदूताचा मुक्तछंदात्मक मराठी अनुवाद)' अशी ग्रंथसंपदा. १९४९ :- लेखक मकरंद विष्णू खेर यांचा जन्म. 'माझे इंग्रजी व्याकरण' (इंग्रजी व्याकरणाचे पुस्तक)', 'राणी, तू कुठे?' (हुंडाबळी या विषयावरचे काव्य)', आणि 'कवडसे' (ललित अन्य एकांकिका. ह्यांच्या वृत्तपत्रीय लेखनात दैनिक तरुण भारत या वृत्तपत्रात 'रेषा आणि रेघोटय' या शीर्षकाखाली दैनिक महाराष्ट्र, दैनिक लोकसत्ता आणि दैनिक सकाळ या वृत्तपत्रांमध्ये शैक्षणिक, सामाजिक आणि साहित्यिक तसेच समकालीन विषयांवर मुक्त ललित लेखन. याशिवाय अभिनयही त्यांनी केला आहे. १९५८:- लेखिका प्रा. डॉ. नमिता अशोक शेंदरे यांचा जन्म. ग्रंथसंपदेत 'राष्ट्रसंत-स्वीदर्शन आणि संत तुकाराम - संत तुकडोजी' तौलानिक स्त्री दर्शन अशी ग्रंथ संपदा. १९९३:- लेखक आत्मवृकार कृष्णाजी नारायण कांबळे यांचे निधन. त्यांच्या

निधनानंतर 'कृष्णा' हे त्यांचे आत्मवृ प्रकाशित झाले. २०००:- कवयित्री, कथाकार, ललित लेखिका इंदिरा नारायण संत यांचे निधन. माहेरचे आडनाव दीक्षित. पतीच्या सहभागाने 'सहवास' हा पहिला काव्यसंग्रह प्रसिध्द. त्यानंतर 'श्याम ली', 'कदली', 'चैतू' इ. कथासंग्रह प्रकाशित. तथापि, 'शेला' या काव्यसंग्रहापासून 'इंदिरा' हे नाव मराठी साहित्य विश्वात स्वतंत्र स्थान निर्माण करणारे ठरले. विशुध्द भावकविता लिहिणारी कवयित्री असा नावलौकिक. याशिवाय 'संग्रावती', 'बाहुल्या', 'गर्भश्री' इ. काव्यसंग्रह. 'गर्भश्री' ला साहित्य अकादमीचे पारितोषिक. २००२:- विज्ञानविषयक लेखक विनायक गोपाळ कुलकर्णी यांचे निधन. विज्ञान शिक्षणावर त्यांनी अनेक पुस्तके लिहिली. त्यामध्ये 'अनोखा उंबरटा', 'संस्कार', 'गाथा शोधार्ची' इ. पुस्तके प्रसिध्द. २००३:- कवी, कादंबरीकार आणि विज्ञानविषयक पुस्तकांचे लेखक विद्याधर गांधार भागवत यांचे निधन. 'सागरवेल' हे काव्य, 'सागर तू अद्युक्त आहेस', 'योगी' आणि बालकवींच्या चरित्रावर 'ऐल तटावर ऐल तटावर' या कादंबऱ्या, तसेच ललित निबंधाचे संकलन प्रसिध्द.

- संघय वडोरेकर ९९७५५७६७५

पॅरिस ऑलिम्पिकसाठी भारत सज्ज

112 खेळाडूंचा सहभाग
66 पुरुष आणि 47 महिला

। नवी दिल्ली। वृत्तसंस्था।

पॅरिस ऑलिम्पिक २०२४ला येत्या २६ जुलैपासून सुरुवात होत असून यावेळी एकूण ११२ भारतीय खेळाडू ऑलिम्पिकमध्ये सहभागी होणार आहेत. यात ६६ पुरुष तर ४७ महिला खेळाडू या मोठ्या स्पर्धेसाठी पॅरिसला जाणार आहेत. २०२२ च्या ऑलिम्पिकमध्ये भारताच्या नावावर एकूण ७ पदके होती. ज्यात १ सुवर्ण, २ रौप्य आणि ४ कांस्य पदकांचा समावेश होता. यंदाच्या या ऑलिम्पिकमध्ये भारताकडून कोणकोणत्या खेळासाठी कोणते खेळाडू पात्र ठरले आहेत, याची एक सविस्तर यादी जाहिर करण्यात आली आहे.

निरजने २०२० टोकियो ऑलिम्पिकमध्ये भालाफेक स्पर्धेत सुवर्णपदक जिंकून इतिहास रचला होता. यंदाच्या ऑलिम्पिकमध्येही निरजकडून देशाला सुवर्णकामगिरीची अपेक्षा आहे. निरजशिवाय बॅडमिंटन आणि हॉकी संघाकडूनही भारताला पदकांची आशा आहे. यावेळी भारतीय हॉकी संघ सुवर्णपदक जिंकण्यासाठी सर्वतोपरी प्रयत्न करेल. कुस्तीत विनेश फोगटकडून पदकाच्या आशा आहेत. यावेळी सात्विक-चिरागच्या जोडीवर विशेष लक्ष असेल. याशिवाय लव्हेलिन-निखत यांच्याकडून बॉक्सिंगमध्येही भारतीय चाहत्यांना पदकाची आशा असेल.

PARIS 2024

बॅडमिंटन - एचएस प्रणॉय, लक्ष्य सेन, पीवी सिंधू, सात्विकसाईराज रंकीरेड्डी, चिराग शेट्टी, अश्विनी पोनप्पा, तनिषा कृप्टे.

भालाफेक - निरज चोप्रा, किशोर जेना, अनु राणी

बॉक्सिंग - निखत जरीन, अमित बुरशी, निशांत देव, प्रीती पवार, लव्हेलिन बोरगोहेन, जास्मिन लांबोरिया.

नौकानयन - विष्णु सावरणन, नेत्रा कुमानन

पोहणे - धिनिदी देसिंधू, श्रीहरी नटराज

टेबल टेनिस - शरथ कमल, हरमिर देसाई, मानव ठकर, मनिाका बत्रा, श्रीजा अकुला, अर्चना कामथ.

गोल्फ - गगनजीत भुल्लर, अदिती अशोक, दिक्षा डगार

भारतीय खेळाडूंची यादी

नेमबाजी

पृथ्वीराज तोंडाईमन, राजेश्वरी कुमार, संदीप सिंग, अर्जुन बबुता, स्वप्निल कुसाबे, ऐश्वर्य प्रताप सिंग, सिफत कौर समरा, अंजुम मौदगिल, एलावेनिव वेल्वारिय, रिमिता जिदाल, संदीप सिंग, अर्जुन बाबुता, रिमिता जिदाल, अर्जुन चिमी, सरबज्योत सिंग, मनु भाकर, रिदम संगम, विजयवीर सिद्धू, अनिश भानवाला, मनु भाकर, ईशा सिंग, सरबज्योत सिंग, अर्जुन चीमा.

अॅथलेटिक्स

अक्षदीप सिंग, विकास सिंग, परमजीत सिंग बिश्त, अविनाश साबळे, फारुल चौधरी, ज्योती याराजी, किरण पहल, तजिंदरपाल सिंग तूर, आभा खटुआ, सर्वेश कुशारे, प्रवीण चित्रवेल, अब्दुल्ला अबूबकर, मुहम्मद अनस याहिया, मोहम्मद अजमल, अमोज जैकब, संतोष तमिलारसन, राजेश रमेश, विद्या रामराज, ज्योतिका श्री दांडी, एमआर पूतमा, सुभा व्यंकटेशन, प्रियांका गोस्वामी, सूरज पनवार.

हॉकी : पुरुष संघ आणि महिला संघ

टेनिस : रोहन बोपणा

गोल्फ : सुभंकर शर्मा

टेनिस : समित नागल, श्रीराम बालाजी. कुस्ती : अमन सेहरावत, विनेश फोगट निशा दहिया, रिंतिका हुडा, अंतिम पंधाल, अंशू मलिक.

अॅथलेटिक्स : प्रियांका गोस्वामी

नेमबाजी : सरबज्योत सिंग

नौकानयन : नेत्रा कुमानन

रोहणे : बलराज पनवार

बोडेवारी : अनुप अग्रवाल

बेटलिफ्टिंग : मीराबाई चानू

ज्युडो : तुलिका मान

राज्यस्तरीय बुद्धीबळ निवड चाचणीचे आयोजन

। अकोला। वृत्तसंस्था।

राज्यस्तरीय बुद्धीबळ स्पर्धेच्या निवड चाचणीचे अकोल्यात आयोजन करण्यात आले आहे. महाराष्ट्र बुद्धीबळ संघटनेशी संलग्नित अकोला महानगर डिस्ट्रीक्ट चेंस असो. व प्रभात किड्स स्कूल यांच्या संयुक्तपणे आयोजित ही निवड चाचणी दि. २० व २१ जुलै रोजी सकाळी १० वाजल्यापासून आकोल्यातील पातूर रस्त्यावरील प्रभात किड्स स्कूलमध्ये होणार आहे.

या चाचणीत मुलामुलींसाठी ७, ९, ११, १३, १५, १९ असे सहा वयोगट ठेवण्यात आले आहेत. दि. २० जुलै रोजी ७, ११, १५ व १९ वर्षां आतील गटातील स्पर्धा होऊन दि. २१ जुलै रोजी ९, १३ व खुल्या गटातील स्पर्धा होणार आहेत. यामध्ये ७, ९, ११, १३ वर्षांखालील वयोगटात प्रथम दोन मुलामुलींची निवड राज्यस्तरीय बुद्धीबळ स्पर्धेसाठी करण्यात येणार असून १५ व

१९ वर्षांखालील गटात व खुल्या गटातील प्रथम चार मुलामुलींची निवड राज्यस्तरीय बुद्धीबळ स्पर्धेसाठी करण्यात येणार आहे. ही स्पर्धा सध्या अकोला जिल्हातील खेळाडूंसाठी असून यात २० वर्षांखालील गटात जानेवारी २०१७ नंतर जन्मलेले खेळाडू खेळू शकतात. नऊ वर्षांआतील गटात जानेवारी २०१५ च्या नंतर जन्मलेले खेळाडू खेळू शकतात. तर, ११ वर्षांखालील गटात जानेवारी २०१३

नंतर जन्मलेले खेळाडू खेळू शकणार आहेत. १३ वर्षांखालील गटात जानेवारी २०११ नंतर जन्मलेले खेळाडू खेळू शकतात. १५ वर्षांखालील गटात जानेवारी २००९ च्या नंतर जन्मलेले खेळाडू खेळू शकतात. तर, १९ वर्षांखालील गटात जानेवारी २००५ च्या नंतर जन्मलेले खेळाडू खेळू शकतात. या स्पर्धेसाठी एमसीए नॉटिंग असेणे आवश्यक असून, खेळाडूंनी वयाचा पुरावा आणणे आवश्यक आहे.

वर्निंदू हसरंगाची कर्णधारपदावरून माघार

। कोलंबो। वृत्तसंस्था।

भारत-श्रीलंका यांच्यातील आगामी क्रिकेट मालिकेचे वेळापत्रक गुरुवारी (दि.११) जाहीर करण्यात आले होते. उभय देशांमधील ही मालिका श्रीलंकेत पार पडणार आहे. दोन देशांमध्ये तीन टी-२० सामन्यांची व तीन एकदिवसीय सामन्यांची मालिका खेळवण्यात येणार असून २६ जुलैपासून या मालिकेला प्रारंभ होणार आहे. मात्र, त्यापूर्वीच श्रीलंकेला मोठा धक्का बसला आहे.

भारताविरुद्ध मालिकेच्या पाहण्यासाठी श्रीलंकेला एक धक्का बसला आहे. अष्टपैलू खेळाडू वर्निंदू हसरंगा याने श्रीलंकेच्या टी-२० संघाच्या नेतृत्वपदावरून माघार घेतली आहे. टी-२० विश्वकरंडकात सुमार कामगिरी केल्यामुळे हसरंगा याने नेतृत्व सोडण्याचा निर्णय घेतला आहे. मात्र, खेळाडू म्हणून तो संघात कायम राहणार आहे.

भारत-श्रीलंका यांच्यातील आगामी क्रिकेट मालिकेचे वेळापत्रक गुरुवारी (दि.११) जाहीर करण्यात आले होते. उभय देशांमधील ही मालिका श्रीलंकेत पार पडणार आहे. दोन देशांमध्ये तीन टी-२० सामन्यांची व तीन एकदिवसीय सामन्यांची मालिका खेळवण्यात येणार असून २६ जुलैपासून या मालिकेला प्रारंभ होणार आहे. मात्र, त्यापूर्वीच श्रीलंकेला मोठा धक्का बसला आहे.

भारताविरुद्ध मालिकेच्या पाहण्यासाठी श्रीलंकेला एक धक्का बसला आहे. अष्टपैलू खेळाडू वर्निंदू हसरंगा याने श्रीलंकेच्या टी-२० संघाच्या नेतृत्वपदावरून माघार घेतली आहे. टी-२० विश्वकरंडकात सुमार कामगिरी केल्यामुळे हसरंगा याने नेतृत्व सोडण्याचा निर्णय घेतला आहे. मात्र, खेळाडू म्हणून तो संघात कायम राहणार आहे.

सुरेश देवभक्त यांचे निधन

। मुंबई। प्रतिनिधी।

माजी रणजीपटू सुरेश अनंत देवभक्त यांचे गुरुवारी वृद्धापकाळाने विरार येथील राहत्या घरी निधन झाले आहे. ते ८३ वर्षांचे होते. सुरेश देवभक्त दोद या नावाने प्रसिद्ध होते. वयाच्या १२व्या वर्षा पासून तालुका क्रिकेटमध्ये खेळणाऱ्या देवभक्त यांनी स्थानिक स्पर्धांमध्ये चांगली कामगिरी केली होती. १९७१ मध्ये त्यांनी रणजी करंडक मध्ये अजित वाडेकर यांच्या नेतृत्वाखाली रणजी साम ना खेळला होता. त्यांनी अनेक क्रिकेटच्या स्पर्धा गाजविल्या होत्या. नॅशनल क्रिकेट क्लब यंग मॅन्स आणि नवरोझ क्रिकेट संघातर्फे खेळताना त्यांनी अनेक प्रकराम होते केले.

जास्मीन, बार्बारा अंतिम फेरीत

। विम्बल्डन। वृत्तसंस्था। विम्बल्डन २०२४ स्पर्धा अखेरच्या टप्प्यात आली असून गुरुवारी (दि.११) महिलांची एकेरीची उपांत्य फेरी पार पडली. या उपांत्य फेरीत ७ व्या मानांकित जास्मीन पाओलिनी आणि ३१ व्या मानांकित बार्बारा क्रेसिकोवा यांनी विजय मिळवत अंतिम फेरीत प्रवेश केला आहे. जास्मीन पाओलिनीने डोना विकेचला २-६, ६-४, ७-६ (८) अशा तीन सेटमध्ये पराभूत केले. २तास ५९ मिनिटेचाललेल्या या सामन्यातील विजयामुळे आता

पाओलिनी अंतिम सामन्यात पोहचली आहे. ओपन एरामध्ये अंतिम सामना गाठणारी इटलीची पहिली टेनिसपटू ठरली आहे. बार्बारा क्रेसिकोवाने चौथ्या मानांकित एलिना रायबाकिनाला २ तास ७ मिनिटे चाललेल्या उपांत्य सामन्यात ३-६, ६-३, ६-४ अशा तीन सेटमध्ये पराभूत केले. आता बार्बारा क्रेसिकोवा दुसऱ्यांदा ग्रॅंडस्लॅम च्या अंतिम सामन्यात खेळताना दिसणार आहे. तिने यापूर्वी २०२१ मध्ये फ्रेंच ओपन स्पर्धा जिंकली होती.

बेन स्टोक्सने रचला अनोखा विक्रम

। लंडन। वृत्तसंस्था। इंग्लंड आणि वेस्ट इंडिज या संघांमध्ये खेळल्या जात असलेल्या कसोटी मालिकेतील पहिल्या सामन्यात अनेक मोठे विक्रम होत आहेत. मालिकेतील पहिल्याच कसोटी सामन्यात इंग्लंड संघात पदार्पण करणाऱ्या गस ऍटकिन्सनने ७ बळी घेत ४८ वर्षे जुना विक्रम मोडला. त्याचवेळी संघाचा स्टार गोलंदाज जेम्स अँडरसनही शेवटचा सामना

खेळत आहे. अँडरसन ७०० हून अधिक बळी घेणारा आणि ४० हजारांहून अधिक चेंडू टाकणारा इंग्लंडचा पहिला खेळाडू ठरला आहे. आता संघाच्या कर्णधारानेही एक विक्रम आपल्या नावावर केला आहे. बेन स्टोक्सने वेस्ट इंडिजविरुद्ध कसोटीतील पहिल्या डावात सर्वाधिक धावा करणाऱ्या मायकेल लुईसला बाद केले. स्टोक्सने ८

पटकांत केवळ १४ धावा दिल्या. दुसऱ्या डावातही कर्क मॅकेन्झीला पहिल्याच षटकात बाद केले. त्यानंतर लुईसचाही बळी घेतला. स्टोक्सची बॅट शांत असली तरी तो चेंडूने मात्र जबरदस्त कामगिरी करताना दिसत आहे. बेन स्टोक्सने पहिल्या कसोटीतील दुसऱ्या डावात वेस्ट इंडिजचा खेळाडू कर्क मॅकेन्झीचा बळी घेतला. बेन स्टोक्सच्या कसोटी

कारकिर्दीतील हा २०० वा बळी होतो. स्टोक्सने १०३ कसोटी सामन्यांमध्ये ही कामगिरी केली आहे. इंग्लंड क्रिकेट संघाचा कर्णधार बेन स्टोक्सने आपल्या कारकिर्दीत एकूण १०३ कसोटी सामने खेळले आहेत. यामध्ये त्याने ६३२० धावा आणि २०० बळी घेतले आहेत. अशी कामगिरी करणारा तो इंग्लंडचा पहिला आणि जगातील तिसरा खेळाडू ठरला आहे.

सामना संपताच चाहत्यांमध्ये राडा

। न्युयॉर्क। वृत्तसंस्था।

कोपा अमेरिका स्पर्धेतील उपांत्य फेरीत कोलंबिया विरुद्ध उरुवे संघात रोमांचक सामना गुरुवारी (दि.११) पार पडला. या सामन्यात कोलंबियाने जेफरसन लेमाने केलेल्या गोलच्या जोरावर उरुवेवर १-० अशा फरकाने विजय मिळवला. मात्र, या सामन्यानंतर स्टेटेडियममध्ये मोठा वाद झाल्याचे पाहायला मिळाले. या वादाचे व्हिडिओही सध्या सोशल मीडियावर व्हायरल होत आहेत. या सामन्यानंतर दोन्ही संघांच्या चाहत्यांमध्ये हाणामारी झाली होती, ज्यात उरुवेचा स्टार स्ट्रायकर डारविन नुनेजसह इतर खेळाडू देखील सामील झाल्याचे दिसून आले.

या सामन्यासाठी ७० हजारांहून अधिक प्रेक्षक स्टेटेडियममध्ये उपस्थित होते. यातील जवळपास ९० टक्के प्रेक्षक कोलंबियाचे समर्थक होते. पण, काहीप्रमाणात उरुवेचे समर्थकही स्टेटेडियममध्ये होते. यावेळी सामन्यानंतर त्यांच्यात वाद झाले आणि प्रकरण मारामारीपर्यंत पोहोचले. यानंतर उरुवेचे खेळाडू

पायऱ्या चढत होते. यादरम्यान, ते देखील या वादात सामील झाले. त्यानंतर पोलिस आणि सुरक्षा रक्षकांना हे वाद सोडवण्यासाठी जवळपास १० मिनिट लागले. दरम्यान, उरुवेचा कर्णधार जोस मारिया गिमेनेझने असे सांगितले की, खेळाडू त्यावेळी त्यांच्या कुटुंबाला सुरक्षित ठेवण्याच्या प्रयत्नात होते. यानंतर

दक्षिण अमेरिका फुटबॉल संघटना कॉर्नमबोल यांनी या भांडणावर निराशा व्यक्त केली आहे. तसेच, एका स्टेटमेंटमध्ये लिहिले आहे की, मर्कॉनमबोलने घडलेल्या घटनेबाबत चौकशी सुरू केली असून सामन्यानंतर झालेल्या हिंसाचारामध्ये कोण सामील होते, याची चौकशी केली जाणार आहे.

नोवाक जोकोविचचे पारडे जड

। लंडन। वृत्तसंस्था।

मागरेट कोर्ट यांच्यासह सर्वाधिक ग्रॅंडस्लॅम जेतेपद पटकावण्याचा विक्रम नावावर असलेल्या नोवाक जोकोविचसमोर होत असलेल्या विम्बल्डन टेनिस ग्रॅंडस्लॅमच्या उपांत्य फेरीत लॉरेडो मुसेटीचे आव्हान असणार आहे. नोवाक जोकोविच याने उपांत्यपूर्व फेरीच्या लढतीसाठी टेनिसकोर्टवर न उतरताच उपांत्य फेरीत प्रवेश केला होता. अँलेक्स दी मिर्नार याने दुखापतीमुळे माघार घेतल्यामुळे जोकोविचला उपांत्य फेरीत पाऊल ठेवता आले. जोकोविच-लॉरेडो मुसेटी यांच्यामध्ये आतापर्यंत सहा लढती पार पडलेल्या आहेत. त्यापैकी पाच लढतींमध्ये जोकोविचने विजय संपादन केले आहे. यंदा फ्रेंच ओपन स्पर्धेत हे दोन्ही खेळाडू एकमेकांसमोर आले होते. जोकोविचने पाच सेटच्या झुंजीनंतर विजय मिळवला होता. या लढतीनंतरच जोकोविचला दुखापत झाली होती. सर्बियाच्या नोवाक जोकोविचचे पारडे यावेळी जड आहे, असे म्हटले तरी वागवे उरणार नाही.

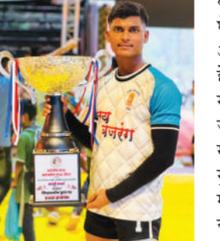
रोह्याच्या राकेशची रायगड संघात निवड

। खांब। वार्ताहर।

रोहा तालुक्यातील जय बजरंग रोहा कबड्डी संघाचा अष्टपैलू खेळाडू राकेश गायकवाड याची दि. १५ ते १७ जुलै रोजी पुणे (बालेवाडी) येथे होणाऱ्या ७१ व्या प्रौढ गट पुरुष राज्य अजिंक्यपद कबड्डी स्पर्धेसाठी रायगड जिल्हा कबड्डी संघात निवड झाली आहे.

अजिंक्यपद कबड्डी स्पर्धे करिता नुकतेच अलिबाग येथे झालेले सराव शिबिर संपन्न झाले. राकेश गायकवाड हा खेळाडू रायगड पोलीस दलात कार्यरत असून नुकत्याच झिराड

पटकांत केवळ १४ धावा दिल्या. दुसऱ्या डावातही कर्क मॅकेन्झीला पहिल्याच षटकात बाद केले. त्यानंतर लुईसचाही बळी घेतला. स्टोक्सची बॅट शांत असली तरी तो चेंडूने मात्र जबरदस्त कामगिरी करताना दिसत आहे. बेन स्टोक्सने पहिल्या कसोटीतील दुसऱ्या डावात वेस्ट इंडिजचा खेळाडू कर्क मॅकेन्झीचा बळी घेतला. बेन स्टोक्सच्या कसोटी

येथे झालेल्या जिल्हास्तरीय कबड्डी स्पर्धेत त्याला सर्वोत्कृष्ट खेळाडू म्हणून बक्षीस देऊनही गौरविण्यात आले होते. आपल्या अंगातील मुलभूत कौशल्याच्या

बळावर व तो कबड्डी खेळासाठी घेत असलेली मेहनत, जिद्द आणि चिकाटीच्या जोरावर त्याने हे सुयश मिळविले आहे. तर, रायगड प्रौढ गटात निवड झालेला जय बजरंग रोहाचा तो पहिलाच खेळाडू आहे. राकेशच्या या सुयशाबद्दल जय बजरंग क्रीडा मंडळाचे अध्यक्ष अमर सलागरे यांनी राकेशच्या सुयशाबद्दल त्याचे अभिनंदन करून त्याला शुभेच्छा दिल्या आहेत. तसेच, समाजातील विविध क्षेत्रातील मान्यवर मंडळी यांच्यासह क्रीडा प्रेमी नागरिक यांच्याकडूनही अभिनंदन होताना दिसत आहे.

थलासिफाईड जाहिरात छोटी, उपयुक्तता मोठी

- प्रथम, पुर्नविवाह, व्गंग, सर्वजातीय, आंतरजातीय वेबसाईटसह स्थळांसाठी रोहा गणेश महाकाळ ८८८८९३५७७५
- हाईवेअर दुकानात मांडवा येथे मुलगी कामाला पाहिजे. मो. ८००७९१३२३२, ९४२११५४३३८८
- अलिबाग मधिल ऑफिस करिता एक्सपेरिमेंट ड्राफ्ट्समन,आर्किटेक्ट, इंटीरियर डिझायनर पाहिजे. मोबाईल नंबर ९९७०३९१६९७
- नाडवाग फाटा येथे काटिजमध्ये काम करण्यासाठी जोडपे पाहिजे. मो.९८२२९३८४४४
- अलिबागमध्ये आर्किटेक्चरल फर्मकीता ऑटोकॅड ड्राफ्ट्समन पाहिजेत. संपर्क- ९४२२०९४१५१, ९७०८२७८२९.
- शांण भाडेने देणे आहे. आत २००sq.ft आणि बाहेर २०० sq.ft.R.C.F. कॉलनी समोर, साळवी आंटेचे शेजारी, भाडे -१०,०००/- ८२०८३७२०३०, ७७५८००३४५६
- रसिक हाईवेअर अलिबाग ९४२२६९०८५४, दुकानात कामासाठी मुलगा पाहिजे.

जाहिरातीसाठी संपर्क : (०२१४१) २२२२९०/ २२३७६१

राज्य अजिंक्यपद कबड्डी स्पर्धा रायगड जिल्ह्याचा पुरुष संघ जाहीर

। गडब। वार्ताहर।

पुणे बालेवाडी येथे होणाऱ्या १५ ते १७ जुलै दरम्यान ७१ व्या महाराष्ट्र राज्य अजिंक्यपद निवड चाचणी कबड्डी स्पर्धेसाठी रायगड जिल्हा कबड्डी असोसिएशनने पुरुष गटाचा कबड्डी संघ जाहीर केला आहे. या संघाचे सराव शिबिर पांडवादेवी येथील जय मंगल सभागृहात घेण्यात आले होते. या सराव शिबिराची सांगता समारंभा प्रसंगी रायगड जिल्हा कबड्डी असोसिएशनचे सहकार्यवाह जे.जे. पाटील, हिराचंद पाटील, प्रथमेश पाटील, जनार्दन पाटील, फिटनेस ट्रेनर संतोष शिर्के, राष्ट्रीय खेळाडू ऋणाली मोकल, अशिष पाटील, सुधिर पाटील आदि मान्यवर उपस्थित होते.

प्रकारे सराव शिबिर आयोजित केले होते. रायगड जिल्ह्याच्या पुरुष गटाच्या कबड्डी संघाने राज्य अजिंक्यपद कबड्डी स्पर्धेत चांगली कामगिरी करावी असे जिल्हा कबड्डी असोसिएशनचे सहकार्यवाह

जे. जे. पाटील यांनी यावेळी खेळाडूंना मार्गदर्शन करताना सांगितले. खेळाडूंनी सराव शिबिरात कसून सराव केला असून रायगडचा संघ राज्य अजिंक्यपद कबड्डी स्पर्धेत चमकदार कामगिरी करेल

असे संघाचे प्रशिक्षक प्रथमेश पाटील, व्यवस्थापक हिराचंद पाटील यांनी सांगितले. राज्य अजिंक्यपद स्पर्धेत सांघिक खेळ करून या स्पर्धेत विजय संपादन कर, खेळ खेळाडूंनी सांगितले. तसेच, जिल्ह्याच्या

कबड्डी संघ (कर्णधार), प्रशांत जाधव (उपकर्णधार), मयूर कदम, निलेश थळे, दिपक कासार, प्रतिक बेलमारे, अनुराग सग, राकेश गायकवाड, सुमित पाटील, प्रणव इंदूलकर, वैभव मोरे, निखिल शिर्के, संघयवस्थापक हिराचंद पाटील, संघ प्रशिक्षक प्रथमेश पाटील.

कबड्डी संघात निवड झालेल्या खेळाडूंचे असोसिएशनच्या पदाधिकाऱ्यांनी अभिनंदन करून शुभेच्छा दिल्या.

इ सायल हा मध्य-पूर्व आशियातला छोटसा देश आहे. अमेरिकेतल्या न्यू जर्सी या राज्याएवढा या देशाचा आकार आहे. इथलं हवामान वैविध्यपूर्ण आहे. देशाच्या उत्तरेकडे बर्फाळ डोंगर पहायला मिळतात तर दक्षिणेकडे उष्ण वाळवंट आहे. जॉर्डन, सिरिया, पॅलेस्टाईन, लेबेनॉन आणि इजिप्त हे इस्रायलचे शेजारी देश आहेत. इस्रायलमध्ये भूमध्य समुद्र आहे. मृत समुद्र हे सुद्धा इस्रायलचं प्रमुख आकर्षण आहे. मृत समुद्र खूप खारा आहे. तसंच याच पाणी वर्षभर गरम असतं. समुद्रात मीठाचं प्रमाण खूप जास्त असल्याने मासे, समुद्री वनस्पती जगू शकत नाहीत. इथल्या नेगेव वाळवंटात वर्षभर फक्त एक इंच पाऊस पडतो. उत्तरेकडचा गॅलिली हा देशातला सर्वात सुपीक भूभाग आहे.

असा हा इस्रायल

इस्रायलमध्ये ज्यू धर्मीयांचं प्रमाण जास्त आहे. इथले ७५ टक्के लोक ज्यू आहेत तर उरलेले अरब आहेत. या देशात हिब्रू आणि अरेबिक या भाषा बोलल्या

जातात. शेकेल हे इथलं चलन आहे. जेरुसलेम ही इस्रायलची राजधानी. जॉर्डन ही इथली प्रमुख नदी. इथे हायना, कॅस्पियन टर्टल, बोअर्स असे प्राणी आढळतात. खेकडे, कासवं, ऑक्टोपस आणि शार्क इथल्या लाल समुद्रात आढळतात. साप, मोठ्या पाली आणि वटवाघुळी इथे आहेत.

सफर देशांची लाकूड आणि शेतजमिनीसाठी १९०० मध्ये इस्रायलमध्ये बरीच झाडं तोडण्यात आली. पण आता इथे नव्याने झाडं लावली जात आहेत. गेल्या ६० वर्षांमध्ये इस्रायलमध्ये २०० दशलक्ष झाडं लावण्यात आली आहेत. इथे राष्ट्रीय उद्यानही आहेत. इस्रायल हा १०० टक्के लोकशाही असलेला मध्य-पूर्वेतला एकमेव देश आहे.

थी डी आर्चरी हा तिरंदाजीचा एक प्रकार आहे. यात तिरंदाजाला लक्ष्याचा भेद करायचा असतो. लक्ष्य किती लांब आहे याचा कोणताही अंदाज तिरंदाजाला नसतो. हा खेळ खेळण्यासाठी खेळाडूला तिरंदाजीचं उत्तम ज्ञान असणं गरजेचं असतं. यासोबतच तिरंदाजाने लक्ष्याच्या अंतराचा अंदाज बांधणं गरजेचं असतं. थीडी आर्चरी हा खेळ हौशी आणि स्पर्धात्मक अशा दोन्ही पद्धतींनी खेळला जातो. थीडी आर्चरीमध्ये लक्ष्याचा आकार प्राण्यांसारखा असतो. हा खेळ विविध क्लबमध्ये खेळला जातो. मिळणाऱ्या गुणांवरून विजेता ठरवला जातो. अॅक्वाबाईक हा एक प्रकार आहे. हा क्रीडाप्रकार म्हणजे

थीडी आर्चरी आणि अॅक्वाबाईक

ट्रायथलॉनसारखाच खेळ आहे. या खेळाला ट्रायथलॉनचा छोटा अवतार असं म्हटल्यास वावगं ठरू नये. अॅक्वाबाईकमध्ये धावायचं नसतं. या क्रीडाप्रकाराची सुरुवात अमेरिकेत झाली. ट्रायथलॉन खेळणाऱ्या बऱ्याच खेळाडूंना दुखापतीमुळे हा खेळ सोडवा लागतो. अशा

खेळाडूसाठी अॅक्वाबाईक हा खेळ सुरु करण्यात आला. यात धावण्याची गरज नसल्याने खेळाडू सहज सहभागी होऊ शकतात. अॅक्वाबाईकमध्ये थोडं पोहायचं असतं आणि थोडी बाईक चालवायची असते. हा क्रीडाप्रकार लोकप्रिय होत आहे.

स्पोर्ट्स फन

लोकप्रिय होत आहे.

संधी फोरेन्सिक सायन्समधल्या

विद्यार्थ्यांना विज्ञानाची चांगली माहिती असायला हवी. एकाग्रता, संघभावना, कामाची आवड ही कौशल्यं असायला हवी. विज्ञान शाखेतून बारावी उत्तीर्ण झाल्यानंतर तुम्ही फोरेन्सिक विज्ञानाची निवड करू शकता. फोरेन्सिक विज्ञान आणि क्रिमिनॉलॉजीमध्ये डिप्लोमा करून तुम्ही या क्षेत्रात प्रवेश करू शकता. या क्षेत्रात मास्टर्स पदवी मिळवण्यासाठी बारावीत फिजिक्स, केमिस्ट्री, बॉटनी, बायोकेमिस्ट्रीपैकी एका विषयात किमान ५० टक्के गुण मिळणं गरजेचं आहे.

कोण होणार ?

तु मद्या अंगी धाडस असेल आणि काहीतरी वेगळं करण्याची इच्छा असेल तर फोरेन्सिक विज्ञान या क्षेत्रात करीअर करता येईल. प्रत्येक क्षेत्रात आता विज्ञानाची आवश्यकता निर्माण झाली आहे. त्यामुळे विज्ञान शाखा घेऊन तुम्ही विज्ञानाशी संबंधित विविध शाखांची निवड करू शकता. फोरेन्सिकविज्ञानाचा वापर करून तुम्ही गुन्हांच्या तपासात पोलिसांची मदत करू शकता. या क्षेत्रात करीअर करताना काय करायला हवं याविषयी... या क्षेत्रात करीअर करणाऱ्या

बीएससी इन फोरेन्सिक सायन्स, डिप्लोमा इन फोरेन्सिक सायन्स अँड क्रिमिनॉलॉजी, डिप्लोमा इन फोरेन्सिक सायन्स अँड लॉ, एमडी इन फोरेन्सिक सायन्स, एमएससी इन क्रिमिनॉलॉजी अँड फोरेन्सिक सायन्स असे अभ्यासक्रम निवडून तुम्ही पुढे जाऊ शकता.

बा

लमित्रांनो, जेवताना अनेकदा आपल्याला मोठ्यांकडून घास ३२ वेळा चावा, असं सांगितलं जातं.

पण खरंच घास ३२ वेळा चावून खायचा असतो का ? त्याचे नेमके काय फायदे आहेत हे जाणून घेऊ.

जेवताना तुम्हाला कधी कधी आई, वडील किंवा ज्येष्ठानी एक घास ३२ वेळा चावून खा, असं सांगितलं असेल. ३२ वेळा घास चावून खाल्यास आरोग्याला अनेक फायदे मिळतात, असंही सांगितलं जातं. हे तत्व लोक खूप पूर्वीपासून पाळत आहेत. यामागे वैज्ञानिक आणि आरोग्यशास्त्री संबंधित कारणही आहेत. घास ३२ वेळा चाऊन खाल्यास अन्न चांगल्या प्रकारे पचतं. हा नियम प्रत्येकासाठी नाही. पण व्यवस्थित चाऊन खाणं फायदेशीर असतं. अन्न जास्त चघळले की त्याचे लहान तुकड्यांमध्ये रूपांतर होते. यामुळे पोटातील पचन प्रक्रियेस मदत होते आणि अन्न पचणे सोपे होते. अन्न योग्य प्रकारे चघळल्याने त्यातील पोषकद्रव्ये चांगल्या प्रकारे शोषली जातात. परिणामी शरीराला आवश्यक जीवनसत्त्वे आणि खनिजे मिळतात. हळूहळू खाणं आणि जास्त चघळणं जलद पोट

घास ३२ वेळा का चावायचा ?

हेल्थ वेल्थ

भरण्यास मदत करतं. यासोबत तुम्ही अन्न कमी प्रमाणात खाता आणि वजन नियंत्रित राहण्यास मदत होते. तसेच व्यवस्थित चावून खाल्याने आपल्या संभाषण कौशल्यासही मदत होते. चावताना तोंडाभोवती असलेल्या स्नायूंचा वापर करून जबड्याचा विकास होण्यास मदत होते. त्यामुळे आपण शब्द अधिक चांगल्या प्रकारे उच्चारण्यास सक्षम होतो.

फोटोचं लोकेशन जाणून घ्या

आ पल्या स्मार्टफोनमध्ये बरेच फोटो असतात. यातले बरेच फोटो कधी आणि कुठे काढले आहेत हे आपल्याला आठवत नाही. पण स्मार्टफोनमधल्या एका सेटिंगमुळे तुम्हाला फोटोचं लोकेशन कळू शकतं. महाग असो वा स्वस्त, सर्वच स्मार्टफोन्समध्ये ही सोय असते. हे सेटिंग सुरु केलं की तुम्हाला फोटोच्या लोकेशनबद्दल सगळं काही कळू शकतं. हे सेटिंग ऑन करण्यासाठी काय करायला हवं हे पाहू या.

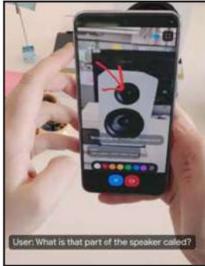
ऑप्शन दिसेल. त्यावर टॅप करून तो एनेबल करा. * या सेटिंगमुळे तुमच्या स्मार्टफोनमधल्या फोटोचं लोकेशन ऑन होईल. पण लोकेशन जाणून घेण्यासाठीही काही स्टेप्स फॉलो करावा लागतील. * स्मार्टफोनमधलं डिफॉल्ट गॅलरी अॅप ओपन करा. * आता कोणतीही इमेज निवडा. * आता उजवीकडे वरच्या बाजूला तीन टिंबं दिसतील. त्यावर टॅप करा. * यानंतर इन्फो किंवा डिटेल्स हा ऑप्शन दिसेल. तो निवडा. * इथे तुम्हाला फोटोचं लोकेशन कळेल. इतकंच नाही तर फोटोचा आकार, शटर स्पीड, आयएसओ ही माहितीही मिळू शकेल.

* स्मार्टफोनमधलं कॅमेरा अॅप ऑन करा. * या अॅपच्या सेटिंग्जमध्ये जा. * इथे तुम्हाला लोकेशन टॅग किंवा सेव्ह लोकेशन हा

ठिपके जुळवा

तं त्रज्ञान क्षेत्रात जग बरंच पुढे जात असतानाच गुगल, अॅपलसारख्या कंपन्यांकडून नवनवीन तंत्रज्ञान आगळ्यावेगळ्या रूपात जगासमोर आणलं जात आहे. गुगलने एका मेगाइव्हेंटमध्ये 'प्रोजेक्ट अॅस्ट्रा' (Project Astra) हे फिचर लॉंच केलं. गुगलच्या या नव्या प्रोजेक्टचा उपयोग भविष्यातील एआय असिस्टंट तयार करण्यासाठी केला जाईल. गुगलचं हे नवं फिचर मोबाईल कॅमेरामध्ये दिसणाऱ्या प्रत्येक लहानमोठ्या गोष्टीची सविस्तर

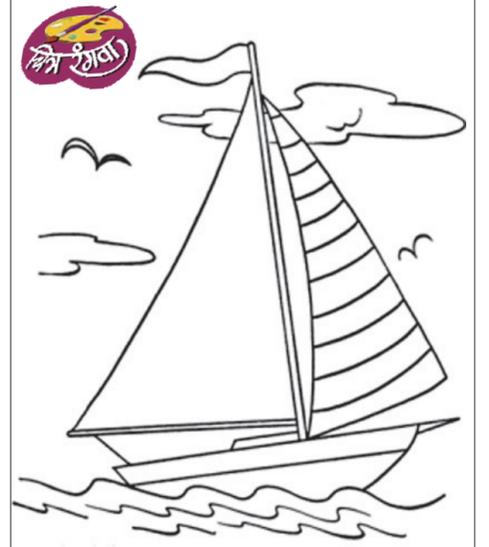

स्मरणशक्तीला शह देणारे 'अॅस्ट्रा'

माहिती टेक नॉलेज देणार आहे. गुगलचं हे असिस्टंट टूल कॅमेरामध्ये दिसणाऱ्या सर्व गोष्टी लक्षात ठेवून भविष्यात गरज पडल्यास वापरताना दिसणार आहे. त्याचबरोबरीने तुमच्या आजुबाजूच्या

परिसरासंदर्भातील माहिती देण्याचं कामही हे टूल करतं. या टूलला तुम्ही कोणत्याही प्रकारचा प्रश्न विचारू शकता. तुम्ही एखादे चित्र रेखाटून अॅस्ट्राला त्याबद्दल माहिती विचारू शकता. हा असिस्टंट कोड वाचू शकतो आणि त्याच्याबद्दल माहिती देऊ शकतो. असं हे कमाल फिचर सर्वसामान्य गुगल युजरपर्यंत येण्यासाठी काहीसा विलंब लागणार असला तरीही त्याचे काही फिचर्स 'गुगल जेमिनी' (Gemini) अॅपवर उपलब्ध करून देण्यात आले आहेत. आश्चर्याची बाब म्हणजे फोटोमध्ये असणारी एखादी गोष्ट तुम्ही शोधताय किंवा अनावधानानं तुम्हाला ती दिसत नसेल तर गुगलचं हे टूल तुम्हाला त्याची माहितीही देणार आहे. थोडक्यात गुगलचे हे टूल म्हणजे तंत्रज्ञानाचा नवा टप्पाच आहे, असं म्हणणं गैर ठरणार नाही.

शा

ळेत अचानक एखादी चाचणी जाहीर केली जाते. या चाचणीसाठी अभ्यास कसा करायचा, असा प्रश्न विद्यार्थ्यांना पडतो. पण मित्रमैत्रिणींनो, काळजी करू नका. टेस्टसाठी अभ्यासाचं नियोजन कसं करायचं हे जाणून घ्या. * अशा चाचण्यांसाठीचा अभ्यास वर्गातच सुरु करायला हवा. चाचणी जाहीर होण्याआधीपासूनच तुम्ही तयारीला लागायला हवं. वर्गात शिक्षक शिकवत असताना तुम्ही नोट्स काढता. या नोट्स नियमितपणे वाचयला हव्या. प्रत्येक विषयाच्या वेगळ्या नोट्स काढून घ्या. या नोट्सवर नजर टाकली तर तुमचा बराच अभ्यास होऊन जाईल. * अभ्यासाला बसल्यावर कोणत्या विषयासाठी किती वेळ द्यायचा हे

असा करा चाचणीचा अभ्यास

ठरवून घ्या. समजा, आज सोमवार आहे आणि शुक्रवारी तुमच्या तीन विषयांच्या टेस्ट आहेत. अशा वेळी कोणत्या विषयाला किती वेळ द्यायचा हे तुमचं तुम्हालाच ठरवायचं आहे. * चाचणीच्या प्रकारानुसार अभ्यास करा. चाचणी कोणत्या प्रकारची

स्टडी टिप्स

आणि किती गुणांची असेल याबाबत शिक्षक माहिती देतात. त्यामुळे त्या पद्धतीने अभ्यासाचं नियोजन करा. * तुम्ही मित्रमैत्रिणींचा गट करून अभ्यास करू शकता. यामुळे अडलेल्या गोष्टी एकमेकांना विचारता येतील. एकमेकांचं मार्गदर्शनही मिळेल. * परीक्षेच्या आदल्या दिवशी काही गोष्टी आठवत नसल्या तरी काळजी करू नका. वाचलेलं लक्षात ठेवण्यासाठी मेंदूला थोडा वेळ द्यावा लागतो. रात्रीची शांत झोप घ्या. सकाळी बऱ्याच गोष्टी तुमच्या लक्षात असतील.

ओळखा पाहू...

- बुलंद दरवाजा ही वास्तू कुठल्या राज्यात आहे ?
- वाघांची संख्या दुप्पट करण्यात यशस्वी झालेला देश कोणता ?
- हिमा दास ही कोणत्या राज्याची पहिलीवाहिनी क्रीडा ब्रॅंड अॅंबेसिडर बनली आहे ?
- आंतरराष्ट्रीय स्तरावर ३०० बळी घेणारी पहिली महिला गोलंदाज कोण ?
- 'द रूल ब्रेकर्स' या पुस्तकाच्या लेखकाचं नाव काय ?
- कोणता पुरस्कार आशियातला नोबेल पुरस्कार म्हणून ओळखला जातो ?
- सात बेटांचे शहर कोणते ?
- नीती आयोगाचे उपाध्यक्ष कोण ?
- अमेरिकेने हिरोशिमावर टाकलेल्या अणुबॉम्बचं नाव काय होतं ?
- श्री रंगनाथस्वामी मंदिर कुठे आहे ?

(१) इ.स.पू.५५० (२) इ.स.पू.३३३ (३) इ.स.पू.३३३ (४) इ.स.पू.३३३ (५) इ.स.पू.३३३ (६) इ.स.पू.३३३ (७) इ.स.पू.३३३ (८) इ.स.पू.३३३ (९) इ.स.पू.३३३ (१०) इ.स.पू.३३३

कसं पडलं 'ब्लॅक फॉरेस्ट' नाव ?

मि त्रानो, आपल्या मित्रमैत्रिणींच्या वाढदिवसाला बऱ्याचदा ब्लॅक फॉरेस्ट केक आणलेला असतो. कारण आपल्या सगळ्यांनाच त्याची चव खूप आवडते. त्यामुळे वाढदिवसापासून ते सहजच केक खावासा वाटतोय असे म्हणणाऱ्यांची पसंती असते

गम्मत रयान

नाव कसं पडलं माहितीये ? असं म्हटलं जातं, की या केकला पहिली ओळख १५०० च्या दशकामध्ये मिळाली होती. याच काळात युरोपमध्ये पहिल्यांदाच चॉकलेट तयार करण्यात आलं. असं म्हणतात की, त्या काळात हे चॉकलेट जर्मनीच्या ब्लॅक फॉरेस्ट येथे तयार करण्यात आलं होतं.

दोस्त हे मस्त

दाढीवालं गिधाड

दाढी असलेली गिधाडाची एक प्रजाती आहे. दक्षिण युरोपपासून भारतीय उपखंडातही हे पक्षी आढळतात. इतर गिधाडांप्रमाणे दाढीवाली गिधाडंही मेलेले प्राणी खातात. पण इतर गिधाडांच्या तुलनेत ही गिधाडं जिवंत प्राण्यांवर हल्ला करू शकतात.

खादाडी

बटाट्याचे कुरकुरीत काप

छोट्यांनो, संध्याकाळच्या वेळी काही चटपटीत खावंसं वाटलं तर रवा आणि बटाट्याचे कुरकुरीत काप करता येतील. यासाठी एक कप रवा, उकडलेलं सहा बटाटे, आठ हिरव्या मिरच्या, मीठ, बारीक चिरलेली कोथिंबिर, तेल आणि चिमूटभर हिंग असं साहित्य घ्या. काप बनवण्यासाठी एका भांड्यात पाणी उकळून घ्या. पाणी उकळू लागलं की त्यात रवा घाला. मिश्रण हलवत रहा. रव्याच्या गाठी होणार नाहीत याची काळजी घ्या. यात थोडं मीठ घालून हलवत रहा. रवा नीट शिजू द्या. रवा शिजल्यावर थंड होऊ द्या. आता एका मोठ्या भांड्यात उकडलेले बटाटे कुस्करून घ्या. त्यात कोथिंबिर, मिरची, हिंग मीठ घाला. हे मिश्रण रव्यात घाला. आता कढईत तेल गरम करा. आता रवा आणि बटाट्याचं मिश्रणाचे गोळे बनवून त्यात सोडा. सोनेरी रंगाचे होईपर्यंत तळून घ्या. सॉससोबत खा.

जनुकांचा प्रभाव

लहान मुलांची शाळेतली कामगिरी त्यांच्या जनुकांवर अवलंबून असते. शाळेतल्या कामगिरीवर ७० टक्के जनुकांचा प्रभाव असतो. तर उरलेली ३० टक्के कामगिरी मेहनत आणि इतरांकडून मिळणाऱ्या मार्गदर्शनावर अवलंबून असते. एका संशोधनातून ही बाब समोर आली आहे. जनुकांमुळे मुलांच्या गुणांवरही परिणाम होतो. त्यामुळे काही मुलं खूप चांगले गुण मिळवतात तर काहींना कमी गुण मिळतात.

योगा टाईम

उपयुक्त बकासन

बकासनमुळे आपले स्नायू बळकट होतात. या आसनमुळे शरीर आणि मन यात समतोल राखला जातो. बकासनात आपल्या शरीराचा सगळा भार हाताच्या पंजांवर टाकायचा असतो. यामुळे दंड, मनगट आणि खांद्यांच्या स्नायूंचा व्यायाम होतो.

कलाक्षेत्र

कान्स चित्रपट महोत्सव हा फ्रान्समधील कान्स या शहरात प्रतिवर्षी साजरा केला जातो. या महोत्सवाचा प्रारंभ १९३९ सालापासून झाला. जगातला हा एक महत्त्वाचा चित्रपट महोत्सव आहे. येथे चित्रपट दाखवला जातो हे सन्मानाचे व प्रतिष्ठेचे असते. कान्स महोत्सवात गोल्डन पाय (सोनेरी झळाळी) हा अतिशय महत्त्वाचा आंतरराष्ट्रीय पुरस्कार आहे. भारतातील नामवंत दिग्दर्शक सत्यजीत रॉय यांना हा पुरस्कार ३० वर्षापूर्वी मिळाला होता.

कान्स महोत्सवात प्रत्यक्षात पुरस्कार देण्यास सन १९४६ सालापासून झाले. दरवर्षी मे महिन्यात दोन आठवडे हा महोत्सव कान्स येथे होतो. यात चित्रपट सादर करण्यासाठी व पुरस्कार देण्यासाठी तज्ज्ञांची एक निवड समिती स्थापन करण्यात आली आहे. जगभरातील अभिनेते, अभिनेत्री, तंत्रज्ञ व दिग्दर्शक यांच्यासाठी पुरस्कार मिळविणे हे प्रतिष्ठेचे मानले जाते. अधिकृत स्पर्धेसाठी निवडलेले चित्रपट हे जगातील प्रसिद्ध असलेले तज्ञ असतात. ज्युरीसमोर प्रदर्शित केले जातात. त्यातून कसोटीला उतरलेले चित्रपट व दिग्दर्शक, कलाकार यांना पुरस्कार दिले जातात. यावर्षी २४ मे पासून हा महोत्सव सुरू झाला, त्यासाठी भारतातून चित्रपट निर्माते, दिग्दर्शक व कलाकारांचा खूप मोठा समूह फ्रान्समध्ये गेला होता. यावर्षी होणारा हा महोत्सव ७७ वा आहे. मूळतः हा महोत्सव फ्रान्समध्ये होण्याची कारणे मजेदार आहेत. इटालीमध्ये दरवर्षी व्हेनिस येथे चित्रपट महोत्सव होत असत. १९३६ सालच्या महोत्सवासाठी काही देशांचे प्रतिनिधी इटालीत गेले होते. त्यावेळी इटालीमध्ये बेनिटो मुसोलिनी व जर्मनीमध्ये अडॉल्फ हिटलरची सत्ता होती. या महोत्सवात अमेरिका व युरोपातील काही देशही सहभागी झाले होते. त्यात सर्व निवड समितीने एकमताने अमेरिकन चित्रपटास पुरस्कार देण्याचा निर्णय घेतला होता. परंतु हिटलर व मुसोलिनी यांच्या अति दबावामुळे हे पुरस्कार जर्मनीचा दिग्दर्शक रिफेन स्टालचा 'नाझी ऑलिम्पिया' या चित्रपटात व इटालीच्या लुशियानो यांच्या इटालियन चित्रपटास देण्यात आल्याने अमेरिका व फ्रान्सच्या प्रतिनिधींनी विरोध केला, पण त्याचा उपयोग झाला नाही. त्यामुळे फ्रेंच प्रतिनिधी फिलीप एलॉयार यांनी पर्याय म्हणून फ्रेंच महोत्सव सुरू करण्याची योजना व त्याला अमेरिका व युरोपातील देशांनी समती दिली. त्यानंतर सर्वांनी एकत्र येऊन 'कान्स महोत्सव' फ्रान्समध्ये करण्याचे ठरविले. त्याप्रमाणे भारतासह फ्रान्स, अमेरिका, व इतर

अभिनेत्री छाया कदम आणि कान्स चित्रपट महोत्सव

आशियाई देशांनी १९३९ मध्ये या महोत्सवाची रचना केली, पण त्यावेळी दुसरे महायुद्ध सुरू झाल्यामुळे हे कार्य थांबवण्यात आले. त्यानंतर युद्ध थांबल्यावर १९४६ साली हा 'कान्स चित्रपट महोत्सव' मोठ्या थाटामाटात साजरा करण्यात आला. त्यावेळी प्रसिद्ध अभिनेते कर्क डालस, सोफिया कॉरले, प्रेस केरी, कॅरी ग्रॅट व इतर हॉलिवूडमधील मंडळी उपस्थित होती. जगातील १९ देशांनी या महोत्सवात भाग घेतला. तेव्हापासून या महोत्सवात स्पर्धक चित्रपट निर्मात्यांचे सिनेमांचे प्रिमियर व स्पेशल स्क्रीनिंगचे आयोजन केले जाते. यावेळी मॉडियासह सामान्य प्रेक्षकांनाही मर्यादित स्वल्पात प्रवेश दिला जातो. ज्या चित्रपटांचा प्रिमियर आहे. त्या चित्रपटातील कलाकारांना व दिग्दर्शकांना त्यापूर्वी रेड कार्पेटवर येण्याची व प्रेक्षकांशी संवाद साधण्याची संधी मिळते.

शरद कोरडे

कान्स फेस्टिव्हलसाठी सुमारे २००० चित्रपटांच्या प्रवेशिका आल्या होत्या. त्यातील निवड समिती ५० चित्रपटांची निवड करते. शिवाय १० लघुपटांची निवड करण्यात येते. यावर्षीच्या महोत्सवात भारताचे तीन पुरस्कारांवर आपले नाव नोंदविले. पायल कपाडिया यांच्या 'ऑल उईल इमॅजिन अज लाईट', पुण्यातील फिल्म अँड टॅलिव्हिजन इन्स्टिट्यूटचे स्नातक सदानंद

यावर्षी या सिनेमांचा हा पुरस्कार मिळाला होता. सर्वोत्कृष्ट अभिनेत्रीचा पुरस्कार यावर्षी अनुसया सेनगुप्ता यांना 'सेमलेस' या चित्रपटासाठी मिळाला. भारतीय अभिनेत्रीला मिळालेला हा पहिला पुरस्कार आहे. या तीनही पुरस्काराने भारतीय चित्रपटसृष्टीची मान उंचावली आहे. अनुसया सेनगुप्ता, कर्णा कुश्रुती, दिव्य प्रभा, छाया कदम यांच्या कामगिरीने भारतीयांना निश्चितच

अभिमान वाटेल. या फ्रेंच महोत्सवात गाजलेल्या अभिनेत्रीमध्ये मराठमोठ्या छाया कदमने सर्वांचे लक्ष वेधून घेतले. तीने नेसलेली साडी, त्यावरचा काळा कोट व नाकातील नथ यामुळे तिच्या लुकने सर्वांनाच अचंबीत केले. तिच्या चित्रपट सृष्टीतील आश्वासक कामगिरीचा आलेख उंचावर चाललेला आहे. छाया कदम यांनी आपल्या अभिनयाचा प्रवास नाट्य प्रशिक्षक वामन केंद्रे यांच्या नाट्यप्रशिक्षण वर्गापासून सुरू केले. केंद्रे सरांनी दिग्दर्शित केलेल्या 'बुलवा' या नाटकातून त्या प्रथम रंगभूमीवर आल्या. पहिल्या नाटकानेच त्यांनी अभिनयात बाजी मारली. त्यानंतर 'अंगाई' हे नाटक त्यांनी केले. पण त्याचे प्रकार प्रयोग झाले नाहीत. दरम्यान छाया कदम यांनी साडे कॉलेजमधून आपले शिक्षणाची पदवी घेतली. यावेळी त्या कॉलेजमधील कबड्डी संघातून खेळत असत. कॉलेजच्या संघातून त्यांनी राज्य पातळीवरही स्पर्धात आपल्या संधाचे नेतृत्व केले. नंतर टेक्सटाईल डिझाईनमध्येही त्यांनी पदवी घेतली. नागराज मंजुळे यांच्या 'फॅन्डी' या मराठी चित्रपटात २०१३ साली त्यांनी प्रथम काम केले. तसे पाहिले तर 'बाईसाहेब' हा अरूण नलावडे यांनी निर्मित केलेला सिनेमा हा छाया कदम यांचा पहिला सिनेमा ठरला असता, पण हा सिनेमा प्रदर्शित झाला नाही. मात्र 'विद्रुल' हा लघुपट २००९ साली प्रदर्शित झाला. मंजुळेच्या 'फॅन्डी' मधील व 'सैसाट' मधील सुमन अक्काची भूमिका प्रेक्षकांना तुफान आवडली. हेदाबादमधील आका परशा-अर्चिला गुंडापासून वाचवते व त्यांना आपल्या घरी नेते. परशाला आपल्या डोशाच्या गाडीवर तर आर्चीला काचेच्या बाटल्यांच्या कारखान्यात नोकरीला लावते. तिच्या बेधडक रंगपेणामुळे आर्चिला संरक्षण मिळते. सैराट नंतर छाया कदम यांना खूप प्रसिद्धी मिळाली व नवीन चित्रपटही मिळाले. २०१८ सालातील सागर वंजारी दिग्दर्शित कोकणच्या पाखंडीमधील 'रेडू' व रवि जाधव दिग्दर्शित 'न्यूड' या दोन्ही चित्रपटांतील आढावात्मक व घाडसी भूमिकांमुळे छाया कदम चर्चेत राहिल्या. त्यांना महाराष्ट्र सरकारचा सर्वश्रेष्ठ सहाय्यक भूमिकेचा पुरस्कारही मिळाला. त्यानंतर त्यांनी सरला एक कोटी, मी सिंधुताई सपकाळ, आटपाटी नाईट्स, सोयरीक, हलाल, केसरी, कोण प्रविण तांब ? झेल्या, हेमराठी व 'अंशायुग', 'सिंघम रिटर्न्स' नागराज मंजुळे यांचा 'डुंडू', संजय लिला भसाळी यांच्या 'गंगुबाई काठियावाडी' आदी हिंदी चित्रपट केले. त्यांनी या अनेक चित्रपटांतून वेगळ्या बाजाच्या ऑफ बीट भूमिका घाडसीपणे केल्या. आता २०२४ च्या कान्स महोत्सवात गाजलेल्या पायल कपाडिया यांच्या 'ऑल उईल इमॅजिन अज लाईट' या हिंदी व मल्याळम चित्रपटांने तर त्यांच्या सिने कारकिर्दीला चार चौद लावले. मुंबईत शिवाजी मंदिर येथे झालेल्या त्यांच्या सत्कारात त्यांना नाट्यप्रशिक्षक वामन केंद्रे व गौरी केंद्रे यांचे यांचे गौरव होत असताना त्यांनी आपल्या गुरूंच्या हस्ते होणारा सन्मान स्विकारताना त्यांना गह्विरून आले. ज्यांनी मला प्रथम शिक्षण दिले, पहिले नाटक दिले त्यांच्याच हातून सत्कार स्विकारून मी कृतकृत्य झाले, अशा भावना त्यांनी व्यक्त केल्या.

सुरांचा शहेनशहा किशोरकुमार

४ ऑगस्ट १९२९ रोजी मध्यप्रदेश मधील खांडवा येथे किशोर कुमार यांचा जन्म झाला. त्यांचे खर नाव आभासकुमार गंगुली. प्रसिद्ध गायक के. एल. सहेलाल यांच्यासारखे गाणं गायचं हे किशोर कुमारचं स्वप्न होते. लहानपणी किशोर कुमार यांचा आवाज बेसुरा होता. मानवी जीवनात अनेक रहस्यमय घटना घडत असतात. किशोर कुमार यांच्या आयुष्यात अनेक रहस्यमय घटना घडलेल्या आहेत. लहानपणी एक अपघात घडला त्यात भाजी कापण्याच्या विळ्यावर त्यांचा पाय कापला. डॉक्टरकडे गेल्यावर उपचार चालू करण्यात आले. पण पायाच्या वेदना थांबायचे नाव घेईनात. छोटा किशोर रात्रभर रडून रडून हेराण झाला. परंतु एक चमत्कार घडला त्या रडण्याने त्याचा भेसुरा आवाज रडून रडून गळा साफ झाल्यामुळे आता चांगला झाला. आपसुकच गायनाची आवड होतीच. त्यात आवाज चांगला झाल्यामुळे त्याला आनंद झाला. किशोर कुमार यांनी गाण्याचे कोणतेही व्यावसायिक शिक्षण घेतले नव्हते. लहानपणी ते आपल्या मित्रपरिवार मध्ये खोडकरपणे गात असत. प्रत्येक गोष्ट गाण्यात बोलायची त्यांना सवय होती. त्या सवयीमुळे तेव्हापासूनच गायनाची आवड निर्माण झाली होती. मोठे बंधु अशोक कुमार हे नामांकित अभिनेते होते. एकदा प्रसिद्ध संगीतकार एस. डी. बर्मन अशोक कुमार यांना भेटायला घरी आले होते. बाथरूम मधून गाण्याचा आवाज येत होता. एस डी म्हणाले " कोण गात आहे", अशोक कुमार म्हणाले. माझा छोटा भाऊ गात आहे. आंगोळ होईपर्यंत तो चालूच राहिल. एस.डी. बर्मन ना तो आवाज आवडला. मग एस. डी. बर्मन यांनी अशोक कुमार यांना सांगितले याचा आवाज मला संगीतबद्ध करायचा आहे. खरंच किशोर कुमार यांची गुणवत्ता तर अप्रतिम होतीच. परंतु ते तितकेच भाग्यशाली देखील होते. एस.

१४ ऑक्टोबर १९८७ ची एक सकाळ नवाकाळ मध्ये सकाळीच हेडलाईन पाहिली. १३ ऑक्टोबर ला किशोर कुमारच्या हृदयविकाराने झालेल्या मृत्युची बातमी होती. सर्व वृत्तपत्रांची हेडलाईन एकच होती. अवघी सिनेसृष्टी हळहळली होती. गायनक्षेत्राच्या प्रसिद्धीच्या शिखरावर असलेला किशोर कुमार नावाचा तारा गळून पडला होता. गाणे, अभिनय, निदेशक अशा सर्वच भूमिका तेव्हाच ताकदीने पार पाडणारा अवलिया म्हणजे किशोर कुमार. आजही किशोर कुमार आपल्या गाण्यांच्या स्वरूपात अजरामर आहेत. त्यांना जाऊन ३७ वर्षे झाली. परंतु आजही त्यांच्या गाण्यांची क्रेझ तरुणांपासून सर्व वयोगटातील लोकांमध्ये आहे. आजही तितक्याच आवडीने त्यांची गाणी ऐकली जातात.

श्रीराम शेटये

डी. बर्मन सारख्या संगीतकाराने घरात येऊन ऑफ देणे यापेक्षा मोठे सौभाग्य ते कोणते? किशोर कुमार गाताना ते गाणे कोणावर चित्रित होणार आहे याचा विचार करून त्या अभिनेत्याच्या शैलीला सूट होईल असाच आवाज काढीत असत. अमिताभ बच्चनसाठी त्यांचं गाणं एवढं जुळून येई की जणू अमिताभ स्वतःच गात आहे असा भास होई. आराधना चित्रपटाची गाणी किशोरकुमार यांच्या आवाजात गाण्यासाठी शक्ती सामंत आणि एस. डी. बर्मन दोघांचीही इच्छा होती. त्यांनी ही गोष्ट किशोर कुमार यांना सांगितली. तेव्हा किशोर कुमार म्हणाले, या चित्रपटाचा हिरो कोण आहे त्याची मी प्रथम मुलाखत घेईन आणि नंतरच त्याच्यासाठी गाणे गायचे की नाही ते ठरवतो. राजेश खन्ना नवोदित असताना राजेश खन्ना यांना आवाज देण्यापूर्वी प्रथम त्यांची मुलाखत किशोरदानी घेतली. राजेश खन्ना यांना त्यांनी अनेक प्रश्न विचारून थंडाऊन सोडले. तु का अभिनय करीत आहेस? असे विचारले तेव्हा राजेश खन्ना म्हणाले, "मला लोकांची सेवा करायची आहे." किशोर कुमार म्हणाले यात कसली सेवा आहे? राजेश खन्ना म्हणाले, "लोकांचे मनोरंजन करून त्यांना आनंद देणे." हे उतर किशोरकुमार यांना आवडले

त्यांनी राजेश खन्नासाठी आपल्या नोकराला घरात येऊन ऑफ देणे यापेक्षा मोठे सौभाग्य यांची प्रेमप्रकरणे आणि वैवाहिक जीवन देखील रोमहर्षक आहे. किशोर कुमार आणि रूमा गुहा हे दोघेही बॉम्बे टॉकीज मध्ये एकत्र काम करीत होते. तेव्हा दोघांमध्ये प्रेमसंबंध निर्माण झाले. दोघांनी १९५९ मध्ये लग्न केले परंतु दोनच वर्षात दोघे वेगळे झाले. कारण रूमा गुहा हिला बंगाली चित्रपटात काम करायचे होते परंतु किशोर यांना तिने घर सांभाळावं असे वाटायचे. रूमा गुहा पासून दुर झालेला किशोर कुमार 'चलती का नाम गाडी' चित्रपटाच्या दरम्यान मधुबालाच्या प्रेमात पडला. मधुबालाचे देखील 'दिलीप कुमार' बरोबर तुटलेल्या प्रेमातून मानसिक संतुलन बिघडलेले होते. त्यामुळे किशोर कुमार सहारा तिला मिळाला. दोघांनी कोर्ट मॅजिस्ट्रेट केले. परंतु लग्नानंतर मधुबाला दोनच वर्षात आजार पडली. आजार दूर होईना किशोर कुमार तिला उपचारासाठी लंडनला घेऊन गेला. परंतु हृदयाला छेद असल्याने काही उपचार चालेनात. किशोर हतबल झाला. तिच्या यातना त्याला पहावत होते. घरात चाहत्यांची वर्दळ वाहू नये म्हणून लोकांना घाबरण्याकरिता लिव्हिंग

काव्हा खेळगडी!

या काव्यसंग्रहाच्या पहिल्या आवृत्तीत आपण श्रीकृष्णाचे बालरूप पाहिले आहे. आता तो पोंगडावरथेत आहे, म्हणजे थोडा मोठा झालाय अर्थात पोर सवदा म्हणा किंवा तारुण्याच्या उंबरठ्यावर आहे असे म्हणूया, कवी त्याला पाहून त्याचे खेळकर वर्णन फारच सुंदर करतो. कवी म्हणतो 'अरे काव्हा तूझे अविचलपणे खेळणे सुरू असताना तू वारेत त्या सुंदर ललनांची छेड तर काढतोसच, पण त्यांच्यासाठी गोड फळे पण आणून देतोस, ती घडणूये त्यांना खाऊनही देत नाहीस तर ती खेचून घेतोस, अशा खोड्या करू नकोस ना! अशी विनवणी त्यांनी कताच तुझ्या खोड्यांनी त्या ललना व्रतस होताना. किती वर्णांचा तुझ्या अंगच्या खोड्यांचा त्रास! असे कवी म्हणतो. एवढे होऊन थांबते तर तू काव्हा कसला! त्या व्रत ललनांना, आता आपण खेळूया असे म्हणतोस. घरात कामांचा ढोंग पडलाय असे त्या ललना तूला विनवणी करून सांगतात तर त्यांच्या हातास धरून खेचून त्यांना खेळवल्या घेऊन जातोस, त्या खेळत रंग होऊन जातात तर हळूच त्यांना नकळत त्यांच्या घरी जाऊन तेथे त्या ललनांविषयी चहाड्या करीत बसतोस. असा खोडकर तू तुझ्या आईचा मात्र गुणी बाळ असतोस, बावा, आत्या, यांचाही गुणी बाळ असतोस. इकडे आम्हाला छळतोस आणि घरात वडिलांबरोबर मात्र चांगला नम्र असतोस. गोष्टी रचण्यात पक्का समर्थ आहेस, तूला खोटे बोलण्याचेही भय नाही, एकाशी एक आणि दुसऱ्याशी दुसरे बोलतोस, खरंच तू खरा तर, खलनायक आहेस असे कवी म्हणतो. अखेरीस कवी कृष्णाला म्हणतो खोड्या काढून किती त्रास देतोस तरी किती नारींवर तू प्रेम करतोस, त्यांचेही प्रेम मिळवतोस, की तुझ्या वियोगाने मात्र त्या व्यथित होतात. (कवि. प्रा. श्रीप्रकाश अधिकारी)